

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP
ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์
ชื่อและนามสกุล นางชุตินา บุญประเสริฐสิทธิ
แขนงวิชา บริหารรัฐกิจ
สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร. ดิเรก ถึงฝั่ง)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ สามัคคีธรรม)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
บริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ ศรีพหล)

วันที่ 11 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2550

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP

ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

ผู้วิจัย นางชุติมา บุญประเสริฐสุทธิ **ปริญญา** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2) รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์
สามัคคีธรรม **ปีการศึกษา** 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ (2) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ (3) ศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ การดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ศึกษา คือ ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 901 ราย คำนวณหากกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้สูตรของ Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง 277 ตัวอย่าง แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ด้วยวิธีการจับสลาก ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล อธิบายลักษณะข้อมูลโดยใช้ค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และหาค่าสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยการวิเคราะห์ด้วยสถิติ Eta square และ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า (1) ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ระดับน้อย (2) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก การเป็นสมาชิกเครือข่าย สถานภาพหรือบทบาทในเครือข่าย ประเภทผลิตภัณฑ์ และประเภทผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ ส่วนปัจจัยแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ และการคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ (3) ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ต้นทุนการผลิตสูง และข้อเสนอแนะในการวิจัย คือ เครือข่ายควรดำเนินการจัดหาเงินทุน หรือประสานแหล่งเงินทุนในการกู้ยืมให้แก่สมาชิก

คำสำคัญ การมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP เครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
จังหวัดสุรินทร์

Thesis title: Factors Related to the OTOP Producers'/ Practitioners' Participation in Network Processing of One Tampon, One Product in Surin Province

Researcher: Mrs. Chutima Boonprasertsit ; **Degree:** Master of Public Administration ; **Thesis advisors:** (1) Dr. Rangson Prasertsri; Associate Professor; (2) Dr. Somsak Samakeethum, Associate Professor ; **Academic year:** 2006

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to study the levels of OTOP producers'/ practitioners' participation in the network processing of One Tampon, One Product in Surin province (2) to study the factors which were related to the participation of OTOP producers/ practitioners in the network processing of One Tampon, One Product in Surin province; and (3) to study the problems, obstacles and suggestions of the network processing of One Tampon, One Product in Surin province.

This research was studied by using the surveying design method. The population consisted of 901 OTOP producers/practitioners of One Tampon, One Product in Surin province. From the amount of the population, 277 samples were selected by using the Yamane formula. They all were done the Simple Random Sampling by drawing lots. The data were collected by using a questionnaire. Then, they were analyzed and explained by percentage, mean, and relation of variables were found by analyzing Eta Square Statistics and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The research results found that (1) the OTOP producers/practitioners participated in the network processing of One Tampon, One Product in Surin province was in a lower level, (2) personal factors found to be related to the participation of OTOP producers/practitioners in the network processing of One Tampon, One Product in Surin province included: sex, age, educational levels, main jobs, and being members in the network processing of One Tampon, One Product in Surin province and the kinds of producers/practitioners. Surrounding factors which were found to be related to the participation of OTOP producers/practitioners in the network processing of One Tampon, One Product in Surin province included the knowledge about the network of One Tampon, One Product in Surin province and the expectation of benefits from taking part in activities of the network of One Tampon, One Product in Surin province; and (3) the biggest problem found was high production cost The suggestion from the research was that the network should procure the capital or coordinate to a capital source for the members.

Keywords: OTOP producers'/practitioners' participation , network processing One Tampon, One Product , Surin province

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นายไชยยศ ประสงค์ดี นักวิชาการพัฒนาชุมชน 8 ว สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์ และ ดร.ประวัตติ สมเป็น มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ยิ่งในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสุรินทร์ ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งช่วยให้รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ประโยชน์และคุณค่าจากรายงานการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดา ครู-อาจารย์ ผู้มีพระคุณและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกท่าน และที่ขาดเสียไม่ได้คือ นายพีระพล เด็กชาวยรพล และเด็กชาวยรคร บัญประเสริฐสิทธิ์ ที่เป็นกำลังใจในการศึกษาในครั้งนี้

นางชุตติมา บุญประเสริฐสิทธิ์

พฤษภาคม 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับ โครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์.....	18
แนวคิดสำรวจและลงทะเบียนผู้ผลิตและผู้ประกอบการ OTOP ปี 2549.....	25
แนวคิดเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก การเป็นสมาชิก เครือข่าย บทบาท/สถานภาพในเครือข่าย ประเภทผลิตภัณฑ์ ประเภทผู้ผลิต/ ผู้ประกอบการ	49
ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์	51
ตอนที่ 3 ความคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรม เครือข่าย หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์	54
ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงาน เครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์	55
ตอนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์	58
ตอนที่ 6 ความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต / ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์	60
ตอนที่ 7 ความสัมพันธ์ ระหว่างความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการ ดำเนินงานเครือข่าย หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์	69
ตอนที่ 8 ความสัมพันธ์ ระหว่างความคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรม เครือข่าย หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ กับการมีส่วนร่วมของ ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่ง ผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์	70
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	72
สรุปการวิจัย	72
การอภิปรายผล	76
ข้อเสนอแนะ	82
บรรณานุกรม	85

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	90
ก การทดสอบเครื่องมือ	91
ข แบบสอบถาม	94
ประวัติผู้วิจัย	102

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	บทบาท/ภารกิจของกระทรวง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ โครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ 24
ตารางที่ 3.1	กลุ่มตัวอย่างประชากรผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสุรินทร์ 43
ตารางที่ 4.1	ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ผลิต /ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสุรินทร์ 49
ตารางที่ 4.2	ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์ของ กลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP 51
ตารางที่ 4.3	ระดับความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของผู้ผลิต/ ผู้ประกอบการ OTOP 53
ตารางที่ 4.4	ความคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ 54
ตารางที่ 4.5	การมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่าย หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ 55
ตารางที่ 4.6	ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่าย หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ 56
ตารางที่ 4.7	ปัญหา อุปสรรค ของผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของ เครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ 58
ตารางที่ 4.8	ข้อเสนอแนะผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่าย หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ 59
ตารางที่ 4.9	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วม ของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์ 60
ตารางที่ 4.10	ความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ กับการมีส่วนร่วม ของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์ 61
ตารางที่ 4.11	ความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ กับการมีส่วนร่วม ของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์ 62
ตารางที่ 4.12	ความสัมพันธ์ระหว่าง อาชีพ กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์ 63

สารบัญตาราง(ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.13	ความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับการศึกษา กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์	64
ตารางที่ 4.14	ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิก กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่าย หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์	65
ตารางที่ 4.15	ความสัมพันธ์ระหว่าง บทบาท/สถานภาพในเครือข่าย กับการมีส่วนร่วม ของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์	66
ตารางที่ 4.16	ความสัมพันธ์ระหว่าง ประเภทผลิตภัณฑ์ กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์	67
ตารางที่ 4.17	ความสัมพันธ์ระหว่าง ประเภทผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์	68
ตารางที่ 4.18	ความสัมพันธ์ ระหว่างความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการ ดำเนินงานของเครือข่าย หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์	69
ตารางที่ 4.19	ความสัมพันธ์ ระหว่างความคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่าย หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการOTOP ในการดำเนินงานของเครือข่าย หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์	70

ฉ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	5

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยเผชิญปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจ ประชาชนทุกระดับประสบปัญหาในการครองชีพ โดยเฉพาะประชาชนระดับรากหญ้า ซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่ของประเทศ รัฐบาลภายใต้การนำของ ฯพณฯ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เข้ามาบริหารประเทศปี 2544 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจไทยแบบคู่ขนาน(Dual Track Economy) โดยเน้นการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศควบคู่ไปกับการเสริมสร้างศักยภาพของวิสาหกิจชุมชน และเน้นการแก้ปัญหาความยากจนรวมทั้งกระจายอำนาจความเจริญสู่ภูมิภาค โดยมีเป้าหมายในการส่งเสริมสินค้า จากภูมิปัญญาชาวบ้าน และสร้างศูนย์กระจายสินค้าชุมชน จึงกำหนดให้มีโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ขึ้น เพื่อให้แต่ละชุมชนได้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นแนวคิดที่เป็นขบวนการสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ในแต่ละหมู่บ้าน หนึ่งตำบล แนวคิดที่สนับสนุนและส่งเสริมให้ท้องถิ่นสามารถสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ โดยมีกิจกรรมการคิดค้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการตลาด การผลิต การบริหารจัดการ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางด้านการตลาดให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ และต้องการของตลาดสากล โดยที่ท้องถิ่นจำเป็นต้องพึ่งตนเอง (Self-reliance) เป็นหลัก ซึ่งผลิตภัณฑ์ ไม่ได้หมายถึงตัวสินค้าเพียงอย่างเดียว แต่เป็นกระบวนการทางความคิด รวมถึง การบริหารการดูแลอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การรักษาภูมิปัญญาไทย การท่องเที่ยววิถีวัฒนธรรมประเพณี การต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ มีจุดเด่นจุดขายที่รู้จักกันแพร่หลายไปทั่วประเทศและ ทั่วโลก (จากรากสู่ใบ OTOP วิถีไทยสู่โลก 2548: 5)

ในปีงบประมาณ 2547 กรมการพัฒนาชุมชน โดยการสนับสนุนของคณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ (กอ.นตผ.) ได้ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งเครือข่าย OTOP ในรูปแบบของเครือข่ายพื้นที่ ในทุกระดับ คือ เครือข่ายระดับอำเภอ จังหวัด เขต และระดับประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรลุภัณฑ์ และการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดสุรินทร์ ได้ดำเนินการจัดตั้งเครือข่ายผู้ผลิตสินค้า

ชุมชน OTOP ระดับอำเภอ คณะกรรมการเครือข่ายอำเภอละ 3 คน ร่วมประชุมเพื่อจัดตั้งเครือข่ายระดับจังหวัดขึ้น การดำเนินงานมีคณะกรรมการเครือข่ายระดับจังหวัด จากคณะกรรมการเครือข่าย OTOP ทุกอำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวน 17 อำเภอ/กิ่งอำเภอ ๆ ละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 51 คน

การดำเนินงานตามนโยบายโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากภาคราชการ เอกชน ภาคประชาชน นักวิชาการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำองค์กรชุมชน ผู้นำชุมชนและประชาชน ในการทุ่มเท สนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินงานในทุกพื้นที่ ส่งผลให้สามารถสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ประชาชน ในปี 2549 จังหวัดสุรินทร์โดยการสนับสนุนจากคณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ ดำเนินการค้นหา ผลิตภัณฑ์เด่นของชุมชน โดยการสำรวจและลงทะเบียนผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ปี 2549 มีผู้ผลิต/ผู้ประกอบการมาลงทะเบียน จำนวน 901 ราย แยกเป็นกลุ่มผู้ผลิตชุมชน 615 ราย ผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว 226 ราย และผู้ผลิตที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 60 ราย และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์แก่ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ด้วยกระบวนการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย (OTOP Product Champion : OPC) ผลการคัดสรร และจัดระดับผลิตภัณฑ์ (ดาว) ระดับ 5 ดาว สินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐาน หรือมีศักยภาพในการส่งออก จำนวน 13 ผลิตภัณฑ์ ระดับ 4 ดาว สินค้าที่มีศักยภาพเป็นที่ยอมรับระดับประเทศและสามารถพัฒนาสู่สากลได้ จำนวน 103 ผลิตภัณฑ์ ระดับ 3 ดาว สินค้าระดับกลางที่สามารถพัฒนาสู่ 4 ดาวได้ จำนวน 135 ผลิตภัณฑ์ ระดับ 2 ดาว สินค้าที่สามารถพัฒนาสู่ระดับ 3 ดาว มีการประเมินเป็นระยะ จำนวน 52 ผลิตภัณฑ์ ระดับ 1 ดาว สินค้าที่ไม่สามารถพัฒนาสู่ระดับ 2 ดาวได้ เนื่องจากมีจุดอ่อนมาก และยากต่อการพัฒนา จำนวน 8 ผลิตภัณฑ์ ปี 2550 จังหวัดสุรินทร์ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมเพิ่มช่องทางการตลาดโดยการจัดงานถนนคนเดิน OTOP ประทายสะเร็น ทุกเดือน ๆ ละ 3 วัน และส่งเสริมการพัฒนา ศักยภาพของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ยอดจำหน่ายเดือนตุลาคม 2549 – กุมภาพันธ์ 2550 รวม 270,974,688 บาท

กรมการพัฒนาชุมชนมีภารกิจสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและกระบวนการเรียนรู้ของประชาชน โดยมีเป้าหมายสูงสุดที่ชุมชนเข้มแข็งพึ่งตนเองได้ นักวิชาการพัฒนาชุมชน ได้ศึกษาผลการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ในระดับต่าง ๆ ทุกภาคทั้งประเทศ เพื่อเป็นกรณีตัวอย่าง(กรณีศึกษาเครือข่าย OTOP 2549 ; 75) สอดคล้องกับสรุปผลการดำเนินงาน โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ปี 2548 พบว่า เครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ มีการขับเคลื่อนในรูปแบบเครือข่าย หรือในกลุ่ม บางกลุ่มยังไม่สามารถดำเนินการด้วยตนเองได้ ยังคงต้องมีการพัฒนา และตามแนวคิดของ

Pual Starkey ได้สรุปจากประสบการณ์การทำงานในฐานะที่ปรึกษาทางวิชาการด้านการสร้างเครือข่ายในอาฟริกาและการประชุมเชิงปฏิบัติการกับเครือข่ายองค์กรพัฒนา 40 แห่งทั่วโลก มีแนวคิดที่ว่า ความรู้สึกมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของและความผูกพันที่เหนียวแน่นมีส่วนอย่างสำคัญต่อความสำเร็จของเครือข่าย กระบวนการตัดสินใจ การเลือกกิจกรรมและวิธีการทำงานของเครือข่าย ควรดำเนินไปในลักษณะประชาธิปไตยและทำให้สมาชิกรู้สึกได้ว่าพวกเขาสามารถควบคุมหรือมีบทบาทในการดังกล่าว เครือข่ายควรเปิดทางให้เกิดการมีส่วนร่วมในวงกว้าง โดยอาจกำหนดกรอบอย่างไม่เป็นทางการหรือไม่มีลักษณะบังคับให้สมาชิกและองค์กรแกนสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์คัดค้านหรือให้ความร่วมมือในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงานของเครือข่าย ซึ่งเป็นการส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนและการรวมพลังอันเป็นพื้นฐานของความสำเร็จในการดำเนินงานของเครือข่าย(การสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา 2547 : 10)

จากปัญหาของเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ และตามแนวคิดของ Pual Starkey ทำให้มีความสนใจวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อนำผลการศึกษาใช้เป็นแนวทาง ส่งเสริม และพัฒนาเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์
- 2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์
- 2.3 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ การดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables)

3.1.1 **ปัจจัยด้านบุคคล** ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก
การเป็นสมาชิกเครือข่าย บทบาท/สถานภาพภายในเครือข่าย ประเภทผลิตภัณฑ์ และประเภทผู้ผลิต/
ผู้ประกอบการ

3.1.2 **ปัจจัยแวดล้อม** ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล
หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ และการคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่าย
หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent variables) ประกอบด้วย

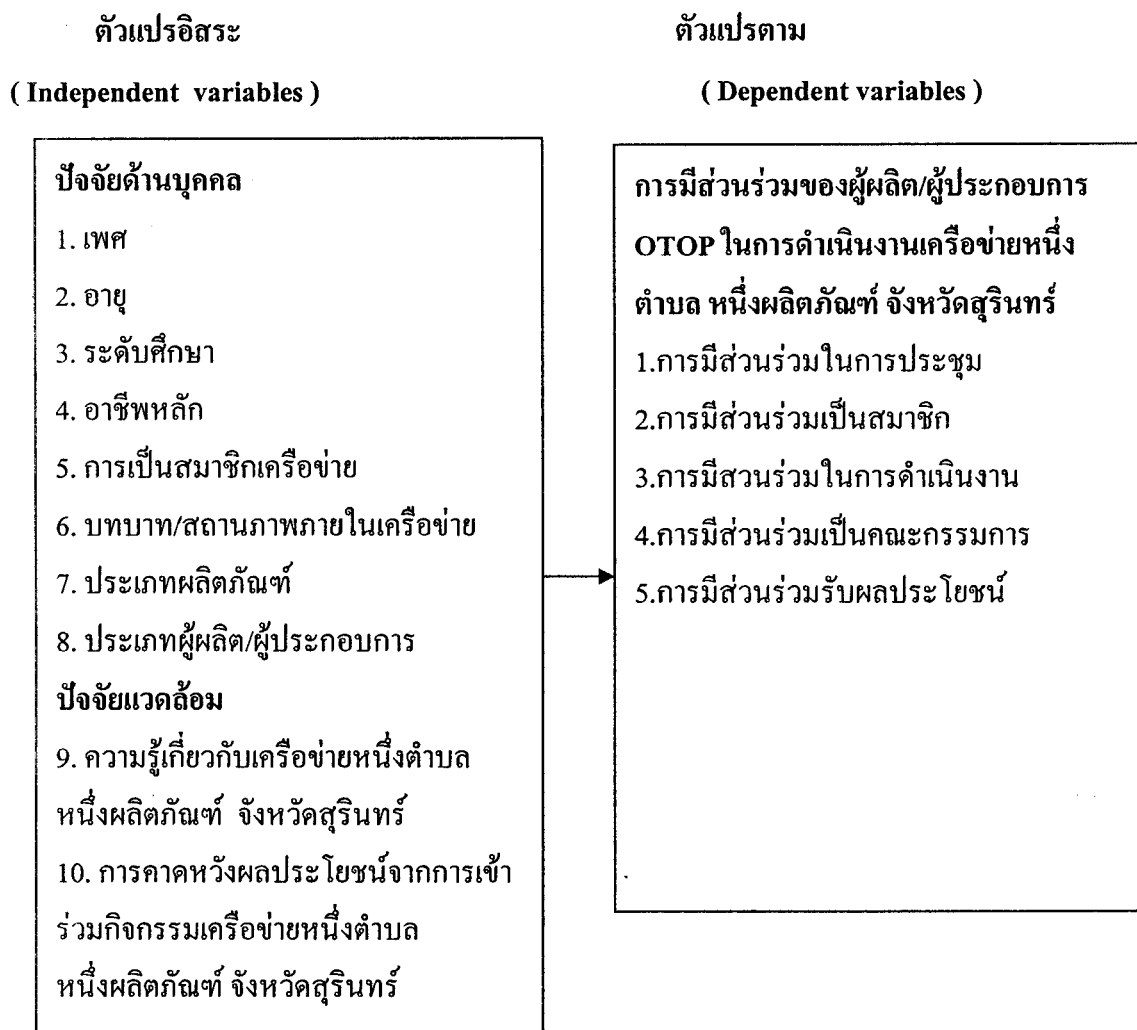
3.2.1 **การมีส่วนร่วมในการประชุม**

3.2.2 **การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก**

3.2.3 **การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน**

3.2.4 **การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ**

3.2.5 **การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์**

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. สมมติฐานในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยไว้ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 เพศมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

สมมติฐานที่ 2 อายุมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

สมมติฐานที่ 3 ระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

สมมติฐานที่ 4 อาชีพหลัก มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่ง ตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

สมมติฐานที่ 5 การเป็นสมาชิกเครือข่าย มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

สมมติฐานที่ 6 บทบาท/สถานภาพภายในเครือข่าย มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

สมมติฐานที่ 7 ประเภทผลิตภัณฑ์ที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

สมมติฐานที่ 8 ประเภทผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

สมมติฐานที่ 9 ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่ง ผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

สมมติฐานที่ 10 การคาดหวังผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัย ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ และปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

5.2 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประชาชน/ตัวแทน กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ของจังหวัดสุรินทร์ จากการสำรวจและลงทะเบียนกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ประจำปี 2549 จำนวน 901 กลุ่ม ๆ ละ 1 ราย รวม 901 ราย จาก 14 อำเภอ 3 กิ่งอำเภอ

5.3 ขอบเขตในด้านช่วงเวลาของการวิจัย ระยะเวลาของการวิจัย ตั้งแต่ ตุลาคม 2549 – พฤษภาคม 2550

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

6.1 หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ หมายถึง สินค้า ผลิตภัณฑ์ สถานที่ท่องเที่ยว วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปะ ภูมิปัญญา ประเพณี ตลอดจนบริการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน และสามารถนำมาสร้างรายได้กับชุมชน

6.2 เครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ หมายถึง การรวมตัวกันของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีการจัดรูปแบบการจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงกัน และมีการทำเงื่อนไขข้อตกลงหรือระเบียบร่วมกัน

6.3 กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP หมายถึง กลุ่มผู้ผลิตชุมชน ผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว และผู้ผลิตที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ได้รับการสำรวจและลงทะเบียน ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ประจำปี 2549 ของ จังหวัดสุรินทร์

6.4 เพศ หมายถึง ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ที่เป็น เพศหญิง และเพศชาย

6.5 อายุ หมายถึง อายุจริงของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP

6.6 ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP

6.7 อาชีพหลัก หมายถึง อาชีพหลักของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP

6.8 การเป็นสมาชิกเครือข่าย หมายถึง การเป็นสมาชิกหรือไม่เป็นสมาชิกของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

6.9 บทบาท/สถานภาพในเครือข่าย หมายถึง การดำรงตำแหน่งคณะกรรมการ หรือ เป็นสมาชิกของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

6.10 ประเภทผลิตภัณฑ์ หมายถึง ประเภทของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ลงทะเบียนไว้ คือ อาหาร เครื่องดื่ม สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร ผ้าและเครื่องแต่งกาย และของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก

6.11 ประเภทผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP หมายถึง รายเดิม (ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP เดิมที่เคยลงทะเบียน OTOP เมื่อปี พ.ศ. 2547) รายใหม่ (ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ ในปี พ.ศ. 2549 สำหรับผู้ที่ยังไม่เคยลงทะเบียนเป็นผู้ประกอบการ OTOP เลย)

6.12 ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ หมายถึง ระดับความสามารถของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการตอบคำถามจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ในเรื่องเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

6.13 การคาดหวังผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ หมายถึง การที่กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP คาดหวังผลประโยชน์ จากการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

6.14 การมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ หมายถึง การที่กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

6.14.1 การมีส่วนร่วมในการประชุม หมายถึง การที่กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดเตรียมสถานที่ การเข้าร่วมประชุมที่เครือข่ายจัดขึ้น การเข้าร่วมประชุมตั้งแต่ต้นจนจบ และการเสนอแนะข้อคิดเห็นในที่ประชุม

6.14.2 การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก หมายถึง การมีส่วนร่วมกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกเครือข่าย การจ่ายค่าบำรุงประจำปีให้กับเครือข่าย และการจ่ายค่าธรรมเนียมแรกเข้าให้กับเครือข่าย

6.14.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง การที่กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมแสดงสินค้าและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตามงานที่เครือข่ายจัดขึ้น การร่วมกิจกรรมต่างๆที่เครือข่ายดำเนินการ การร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาความรู้ระหว่างสมาชิกเครือข่าย ร่วมหาเงินทุนและแหล่งเงินทุน และการร่วมสละเงิน แรงงาน และวัสดุอุปกรณ์

6.14.4 การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ หมายถึง การที่กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP เข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการเครือข่ายระดับจังหวัด ร่วมเป็นคณะกรรมการระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ ร่วมเป็นคณะกรรมการหลักของเครือข่ายระดับจังหวัด และร่วมเป็นกรรมการร่วมหรือกรรมการอื่น ของเครือข่ายระดับจังหวัด

6.14.5 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP เข้ามามีส่วนร่วมในการรับบริการความรู้ข่าวสารจากเครือข่าย การได้รับผลกำไรหรือค่าตอบแทนจากเครือข่าย การได้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ในงานที่เครือข่ายจัดขึ้น และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในนามเครือข่ายที่องค์กรอื่นจัดขึ้น

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เพื่อยกระดับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ให้มีส่วนร่วมใช้ในการวางแผนการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

7.2 เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

7.3 เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน ปรับปรุงและพัฒนาเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้ศึกษา ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้สำหรับกำหนดกรอบแนวคิด หลักการ ทฤษฎี ตัวแปรของการวิจัย รวมทั้งการกำหนดประเด็นคำถามในการสร้างเครื่องมือ รวบรวมข้อมูล เพื่อการวิเคราะห์ และการอภิปรายผล ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
2. แนวคิดเกี่ยวกับโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
3. แนวคิดสำรวจและลงทะเบียนผู้ผลิตและผู้ประกอบการ OTOP ปี 2549
4. แนวคิดเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

Cohen & Uphoff (1977 อ้างถึงใน รสสุคนธ์ จันทรวง 2546: 5) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า จะเป็นการตัดสินใจควบคู่ไปกับการดำเนินงาน เช่น ในการจัดองค์การกำหนดกิจกรรมพัฒนา เป็นต้น และการตัดสินใจยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับประชาชนในเรื่องผลประโยชน์ และการประเมินผลในกิจกรรม นั้นด้วย จะเห็นว่าการตัดสินใจเกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินงาน ผลประโยชน์ และการประเมินผลด้วยเหมือนกัน

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (2526: 25) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อประชาชนเอง การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นแนวคิดทางยุทธศาสตร์ของหลักการพัฒนาชุมชนที่จะนำประชาชนให้บังเกิดความ

ศรัทธาในตัวเองเชื่อมั่นในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งจะนำไปสู่ความสามารถ และประสิทธิภาพในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตยของประชาชน

ไพรัตน์ เดชะรินทร์ (2527: 5) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน และสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชน ทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มคน ชมรม สมาคม มูลนิธิ และองค์การอาสาสมัครต่าง ๆ ให้เขามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกันให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527: 185) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การทำงานร่วมกันกับกลุ่ม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความร่วมมือร่วมใจ โดยกระทำการดังกล่าวในห้วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพ คือถูกจังหวะและเหมาะสมกัน ทั้งจากทำการงานดังกล่าวด้วยความรู้สึกผูกพันให้ประจักษ์ว่าเชื่อถือได้ แสดงว่ามีการมีส่วนร่วมเป็นผลของความร่วมมือร่วมใจ การประสานงานและความรับผิดชอบ

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ (2531: 25) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งอ้างถึงความหมายการมีส่วนร่วมที่องค์การสหประชาชาติให้ไว้ว่า การมีส่วนร่วมจะต้องมีความหมายครอบคลุมถึง

1. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนา
2. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมช่วยเหลือในการปฏิบัติตามโครงการพัฒนา
3. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทุกขั้นตอนในกระบวนการพัฒนา

แสวง รัตนมงคลมาส (2543:24 อ้างถึงใน รัชดาพรรณ คำเอี่ยม 2547: 6) การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการซึ่งประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในขั้นตอนต่าง ๆ ของกิจกรรมของสังคม และประชาชนที่เข้าร่วมได้ใช้ความพยายามบางอย่างส่วนตัว เช่น ความคิด ความสามารถ แรงงานตลอดจนทรัพยากรของคนต่อกิจกรรมนั้น ๆ ในการแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ กำหนดนโยบายหรือด้านการดำเนินงานตามนโยบายในการร่วมกำหนดเป้าหมายและแผนงานดำเนินการในกระบวนการการขจัดการและร่วมหนุนช่วยทรัพยากรบริหารและการที่ประชาชนมีส่วนร่วมมีเหตุ 3 ประการ คือ

1. มีจุดร่วมในอุดมการณ์เดียวกัน (Common Ideology)
2. มีจุดร่วมในผลประโยชน์ (Common Interest)
3. ยึดติดกับตัวบุคคล (Personality)

ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2543: 138 อ้างถึงใน เดโช แสนภักดี 2546: 18) สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนาว่า หมายถึง การให้

ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ ตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดโครงการ ได้แก่ การร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีในท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล รวมทั้งการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ โดยโครงการดังกล่าว จะต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชุมชน

ชูชาติ ผิวสว่าง (2548: 14) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วม คือ การที่ประชาชนหรือชุมชนผู้ได้รับ หรือเสียผลประโยชน์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ร่วมวิเคราะห์ ตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมติดตามผล โดยรัฐเป็นเพียงผู้คอยให้คำแนะนำ ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชน หรือชุมชน สามารถพัฒนาทักษะ และขีดความสามารถจนสามารถพึ่งพาตนเองได้ หากมีการขึ้นำกำหนดกรอบและควบคุมเกิดขึ้นแล้วย่อมทำให้ประชาชนหรือชุมชน ไม่ได้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

อุมาภรณ์ จัตุนวรัตน์ (2548: 6) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วม คือ กระบวนการเข้าเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ในการกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

1.2 รูปแบบและขั้นตอนการมีส่วนร่วม

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2525: 272-273 อ้างถึงใน รัชดาวรรณ คำเอี่ยม 2547 : 7) ได้แบ่งขั้นตอนของการมีส่วนร่วมไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ (2531: 25) ได้กล่าวถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 7 ระดับคือ

ระดับ 1 ถูกบังคับ	=	ไม่มีส่วนร่วม
ระดับ 2 ถูกล่อ	=	มีส่วนร่วมน้อย
ระดับ 3 ถูกชักชวน	=	มีส่วนร่วมน้อย
ระดับ 4 ถูกสัมภาษณ์ความต้องการ	=	มีส่วนร่วมปานกลาง
ระดับ 5 มีโอกาสเสนอความคิดเห็น	=	มีส่วนร่วมปานกลาง
ระดับ 6 มีโอกาสเสนอโครงการ	=	มีส่วนร่วมในระดับสูง
ระดับ 7 มีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเอง	=	มีส่วนร่วมในอุดมการณ์

นรินทร์ จงวุฒิเวศย์ (2527: 19) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วม ดังนี้ คือ

1. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรง (Direct Participation) โดยผ่านองค์กรที่จัดตั้งโดยประชาชน เช่น การรวมกลุ่มเยาวชน
2. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางอ้อม (Indirect participation) โดยผ่านองค์กรผู้แทนของประชาชน มีกิจกรรมของกลุ่มหรือชุมชน
3. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ (Open participation) โดยผ่านองค์กรที่ไม่ใช่ผู้แทนของประชาชน เช่น สถาบันหรือหน่วยงานที่เชิญชวน หรือเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมได้ตลอดเวลา

ไพรัตน์ เดชะรินทร์ (2527: 5) ได้กำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วม ว่า

1. ร่วมกันศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ตลอดจนความต้องการของชุมชน
2. ร่วมพัฒนาและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชน หรือเพื่อสร้างสื่อใหม่ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือสนองความต้องการของชุมชน
3. ร่วมวางนโยบายหรือแผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรม เพื่อจัดและแก้ไขปัญหา และสนองความต้องการของชุมชน
4. ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีขีดจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบบริหารการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ร่วมลงทุนในกิจกรรม โครงการชุมชนตามขีดความสามารถของตนเองและของหน่วยงาน
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้
8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไว้ทั้งโดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า (2544) ได้กำหนดขั้นตอนการมีส่วนร่วมไว้ว่า หากพิจารณากระบวนการของการมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นพลวัต อาจแบ่งกระบวนการหรือขั้นตอนการมีส่วนร่วมในลักษณะเป็นกระบวนการต่อเนื่อง 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน ประกอบด้วย การรับรู้ การเข้าถึงเกี่ยวกับการวางแผน และร่วมวางแผนกิจกรรม

2. การปฏิบัติการ/ดำเนินการ ประกอบด้วย การเกี่ยวข้องกับการดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ และการตัดสินใจ

3. การจัดสรรผลประโยชน์ร่วมกัน เป็นการมีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์ หรือผลของกิจกรรม หรือผลของการตัดสินใจที่เกิดขึ้น

4. การติดตามประเมินผล เกี่ยวข้องกับการพยายามที่จะประเมินประสิทธิผลของกิจกรรมต่างๆ และพิจารณาวิธีการที่จะดำเนินการต่อเนื่องต่อไป ประชาชนจะเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการคิดเกณฑ์ในการประเมินกิจกรรม ซึ่งผลของกระบวนการประเมินนี้จะกลายเป็นปัจจัยนำเข้าไปในกระบวนการมีส่วนร่วมขั้นที่ 1 ซึ่งเป็นขั้นตอนของการวางแผนต่อไป

1.3 ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม

เบญจา จันทร และคณะ (2547: 20 - 22) ได้สรุปประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของโครงการ โดยวิธีการปรึกษาหารือกับประชาชนในช่วงการวางแผนโครงการ หรือให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน

2. เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของโครงการ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น เพื่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่าโครงการจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ทุกประการ และผลประโยชน์จะไปสู่กลุ่มเป้าหมาย

3. เป็นการให้ความรู้แก่ผู้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาโดยให้โอกาสเข้าไปร่วมวางแผน และปฏิบัติตามแผนของโครงการ

4. เพิ่มอำนาจให้แก่องค์กรท้องถิ่นในการดูแลรักษาทรัพยากร และในการตัดสินใจต่าง ๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎร ซึ่งหมายความว่า ราษฎรจะได้รับประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรด้วยประชาชนจะมีส่วนร่วมช่วยสนับสนุนโครงการ โดยใช้แรงงาน ทรัพย์ หรือการดูแลรักษาหลังจากที่มีความเข้าใจ และเกิดข้อตกลงเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

วันชัย วัฒนศัพท์ (2544: 7-10 อ้างถึงใน เดโซ แสตนกักตี 2546: 27) กล่าวว่าการมีส่วนร่วมจะมีประโยชน์ดังนี้

1. เพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ
2. ลดค่าใช้จ่าย และการสูญเสียเวลาที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง
3. การสร้างฉันทามติ (Consensus Building) และการยอมรับ
4. เพิ่มความง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ
5. หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้า
6. ดำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือ และความชอบธรรม

7. เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นสามารถคาดคะเนถึง ความกังวล และค่านิยมของประชาชน

8. พัฒนาความเชี่ยวชาญ และความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2534 : 161-162 อ้างถึงใน เดโซ แส่นภักดี 2546: 27 – 28)

ได้สรุปถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

1. ทำให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาที่แท้จริงของชุมชน และเกิดการแก้ปัญหา
ของตน

2. ทำให้ประชาชนได้มีโอกาสใช้ความสามารถของตนเอง ในรูปของความคิด
การตัดสินใจ และการกระทำอย่างเต็มที่

3. ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกในการเป็นเจ้าของ ในการแก้ปัญหาของชุมชน

4. ทำให้ประชาชนมีการพัฒนาไปสู่การพึ่งตนเองในที่สุด

5. ทำให้บุคคลที่ทำงานด้านการพัฒนา ได้ตระหนักถึงความศรัทธา ความเชื่อถือ
และเกิดความนับถือในตัวประชาชนว่ามีความรู้ ความสามารถ ในการแก้ปัญหาชุมชนของตนเอง

FAO (ม.ป.ป. อ้างถึงใน อ้างถึงใน เดโซ แส่นภักดี 2546: 28) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม
ร่วมในการพัฒนาชนบทนั้น มีทั้งประโยชน์ต่อบุคคล และต่อสังคมส่วนร่วม ประโยชน์ต่อตนเอง
เช่น บุคคลมีรายได้สูงขึ้น มีการจ้างงานมากขึ้น การได้รับทักษะใหม่ ๆ ประโยชน์ต่อสังคม คือ การ
ลดต้นทุน ค่าใช้จ่าย ในเรื่องของการสร้างสาธารณูปโภคของชุมชน

Clayton (ม.ป.ป. อ้างถึงใน อ้างถึงใน เดโซ แส่นภักดี 2546: 28) ได้สรุปถึง
ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในแผนงาน หรือ โครงการพัฒนาชนบท ดังนี้

1. เพิ่มประสิทธิภาพของกิจกรรมการพัฒนา ด้วยทรัพยากรท้องถิ่น

2. เพิ่มประสิทธิภาพของกิจกรรมการพัฒนาด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้สอดคล้อง

กับความต้องการของชุมชน

3. พัฒนาความสามารถของคนในท้องถิ่นในการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ได้

4. สามารถเพิ่ม และขยายกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

5. ผลประโยชน์ตกอยู่กับคนส่วนใหญ่

6. สร้างความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ ของผู้มีส่วนร่วม

7. สร้างความเท่าเทียมกันของผู้มีส่วนร่วม ทั้งเพศหญิง และเพศชาย

McAllister (ม.ป.ป. อ้างถึงใน อ้างถึงใน เดโซ แส่นภักดี 2546: 29) กล่าวว่า
ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม คือ

1. เกิดการเรียนรู้โดยตรง จากชุมชน

2. ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจะช่วยในการตัดสินใจของชุมชน

3. สร้างความรู้สึกร่วมของการเป็นเจ้าของ
4. สร้างความเข้มแข็งให้เกิดแก่ชุมชน
5. ช่วยแก้ปัญหา หรือจัดการกับความขัดแย้ง ก่อให้เกิดการคิดค้น การเรียนรู้

สร้างการยอมรับนับถือ ในสิทธิของมนุษย์ตามระบอบประชาธิปไตย

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2534: 162 อ้างถึงใน เดโซ แสตนภักดี 2546: 29) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดผลกระทบ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ประชาชนมีกำลังใจในการพัฒนา จะทำให้โครงการต่าง ๆ เป็นที่มั่นใจว่าจะสนองความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง และก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วม ในการกำหนดอนาคตของตนเอง อาจกล่าวได้ว่าประชาชนได้แสดงพลังกลุ่ม ในการระบุปัญหา แนวทางแก้ไข ซึ่งนับว่าเป็นการระดมทรัพยากรมนุษย์มาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และเป็นการพัฒนาคุณภาพประชากรให้สามารถพึ่งตนเองได้มากที่สุด
2. ชุมชนจะเป็นแกนนำในการพัฒนาเนื่องจากการมีส่วนร่วม เป็นมาตรการที่จะนำไปสู่การช่วยเหลือตนเองของชุมชน โดยทำให้ประชาชนได้ตระหนักถึง การพัฒนาคุณค่าของมนุษย์ในการที่ชุมชนเป็นแกนนำ มากกว่าเป็นผู้รับการพัฒนา

1.4 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

ชินรัตน์ สมสืบ (2539 : 254 – 257 อ้างถึงใน เดโซ แสตนภักดี 2546: 34)

ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความจำเป็นในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาต่าง ๆ ซึ่งประชาชนต้องทำด้วยความสมัครใจ และเลือกทำในสิ่งที่พวกเขาเห็นว่าสำคัญต่อตนเอง ด้วยเหตุผล ดังนี้

1. ความสำคัญต่อประชาชนที่มีส่วนร่วม สิ่งที่จะเกิดแก่ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของรัฐ ได้แก่

1.1 ประชาชนได้เรียนรู้ เนื่องจากกระบวนการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการให้การศึกษาแก่ผู้เข้าร่วม ประชาชนจะได้รับข่าวสารต่าง ๆ และเกิดความเข้าใจในสถานการณ์ และวิชาการที่ซับซ้อนขึ้น อีกทั้งยังเพิ่มการมองภาพการแก้ไขปัญหาของชุมชนได้กว้างขวางขึ้น เมื่อประชาชนได้รับการอธิบายเหตุผลในการดำเนินนโยบายจากฝ่ายรัฐ ประชาชนก็เรียนรู้และเข้าใจปัญหาได้ดีกว่าเดิม และเมื่อรัฐได้รับฟังเหตุผลจากประชาชนก็จะทำให้ผลการตัดสินใจนโยบายก็จะดีกว่าเดิม เป็นการเชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นเพราะเห็นประโยชน์และมีความชัดเจนในการทำงานของภาครัฐ

1.2 ประชาชนได้รับการพัฒนา และเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วมจะช่วยให้ คนที่มีส่วนร่วมมีความรู้สึกรับผิดชอบ มีมโนธรรม และมีความตระหนักในความสามารถของ ตนเอง ทำให้ประชาชนสามารถควบคุมชีวิตของตนเองได้ และจะเป็นคนที่มองสังคมอย่างพินิจ พิเคราะห์ แล้วริเริ่มเปลี่ยนแปลงสังคมด้วยตนเองด้วยวิธีการที่ตนคิดว่าถูกต้อง การเปลี่ยนแปลง สังคมก็จะใช้แนวทางที่สร้างสรรค์ กระตือรือร้น และตระหนักต่อสิ่งแวดล้อม

1.3 ให้ความสำคัญกับคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เน้นการมีส่วนร่วม ของประชาชนส่วนใหญ่ ในกระบวนการของการพัฒนา การเข้าร่วมของประชาชนจึงเป็นพื้นฐาน สำหรับการปฏิบัติที่นำผลสำเร็จมาสู่โครงการและแผนงานต่าง ๆ

1.4 ปรับปรุงผลลัพธ์ทางสังคม เมื่อองค์กรภาครัฐตัดสินใจให้กลุ่มประชาชน เข้าไปมีส่วนร่วมเพื่อให้ได้ความร่วมมือจากประชาชนมากขึ้น การตัดสินใจนโยบายก็จะเกิดจากการ ปรีกษาหารือกันอย่างแท้จริงจากทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ผลลัพธ์ทาง สังคมก็จะเกิดจากการประนีประนอมและหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกันในหลาย ๆ ด้าน

2. ความสำคัญต่อการบริหารงานภาครัฐ

2.1 งานสำเร็จมากและเสียค่าใช้จ่ายน้อย ทำให้งานที่ร่วมมือกันสำเร็จในเวลา ที่กำหนดไว้โดยไม่มีภาระประท้วง การเผชิญหน้ากัน การขัดแย้งกัน หรือการฟ้องร้องกัน นอกจากนั้น ประชาชนสามารถระดมทรัพยากรของฝ่ายตน สนับสนุนการปฏิบัติ ทั้งยังเกิดความ เชื่อมั่นว่า การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปอย่าง โปร่งใส ตรวจสอบได้ ความสำเร็จของงานก็จะ ปราศจากคำถามในเชิงลบ การบริหารงานภาครัฐก็จะประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และประหยัด

2.2 เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับประชาชนและไวต่อความรู้สึก ห่วงกังวลของประชาชน เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทำงานในโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชน จะ ค่อย ๆ เพิ่มความรู้สึกที่ไวต่อความห่วงกังวลของสาธารณชน ว่าสาธารณชนจะมองการปฏิบัติงาน ขององค์กรของตนอย่างไร การนำเอาความรู้สึกมาพูดกัน ทำให้เจ้าหน้าที่เกิดความตระหนักถึงการ ตอบสนองที่เป็นไปได้ต่อกระบวนการและการตัดสินใจต่าง ๆ ให้เป็นไปตามความต้องการของ ประชาชน และเมื่อประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ความใกล้ชิดกับประชาชนของเจ้าหน้าที่ก็จะ มีมากขึ้น นอกจากเจ้าหน้าที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากประชาชนแล้ว เจ้าหน้าที่ก็ยังจะได้รับความ ไว้วางใจจากประชาชนอีกด้วย

2.3 ส่งเสริมแนวทางพัฒนาจากล่างขึ้นบน โครงการที่สำเร็จจะต้องเกิดจาก การมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง จากประชาชน ทั้งในการตัดสินใจและดำเนิน โครงการ ซึ่งการดำเนิน โครงการจากล่างขึ้นบนจะสนองความต้องการของประชาชนและภาครัฐจะลดภาระต่าง ๆ ลงไปได้

2.4 ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดการการพัฒนาที่ยั่งยืน รัฐบาลในแต่ละประเทศที่ตระหนักในปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้นในระดับท้องถิ่น จะต้องมีการวางแผนแบบบูรณาการที่เป็นแผนยุทธศาสตร์ ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้องเพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่น พร้อม ๆ กับการพิจารณาถึงนโยบายของชาติ และความสามารถในการตอบสนองของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เครือข่ายเพื่อการจัดการพัฒนาที่ยั่งยืนจึงเป็นเครื่องมือในการวางแผนระยะยาว

จะเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารภาครัฐจะก่อให้เกิดประโยชน์ขึ้นตั้งแต่ตัวประชาชนเองและผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับภาครัฐด้วย ยิ่งไปกว่านั้นยังเป็นเครื่องแสดงว่า การตัดสินใจของภาครัฐมาจากความต้องการของประชาชน เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงาน และนำไปสู่การตรวจสอบได้ของการดำเนินงานภาครัฐ ซึ่งเป็นแนวทางการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

1.5 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527: 183) ได้อธิบายถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม คือ

1. ความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลสำคัญ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การลงแขก การบำเพ็ญประโยชน์ การสร้างโบสถ์วิหาร
2. ความเกรงใจ ที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือเกียรติยศ ตำแหน่ง ทำให้ประชาชนเกิดความเกรงใจที่มีต่อส่วนร่วมด้วยทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีความศรัทธาหรือความเต็มใจอย่างเต็มเปี่ยมที่จะกระทำ เช่น ผู้ใหญ่ออกปากขอร้อง ผู้น้อยก็ช่วยแรง
3. อำนาจบังคับที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่าทำให้ประชาชนถูกบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ เช่น บังคับให้ทำงานเยี่ยงทาส

2. แนวคิดโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

2.1 ความเป็นมา

สืบเนื่องมาจากประเทศไทยกำลังเผชิญปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ประชาชนทุกระดับประสบปัญหาในการครองชีพ โดยเฉพาะประชาชนระดับรากหญ้า ซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่ของประเทศ ดังนั้น รัฐบาลโดยมี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้นำนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจในระดับรากหญ้ามาใช้เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีความเชื่อว่าหากประชาชนในชนบทซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศมีความเป็นอยู่ที่

ดีขึ้นก็จะส่งผลให้เศรษฐกิจโดยรวมก็จะเคลื่อนตัวได้ในที่สุดซึ่งโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ก็เป็นโครงการหนึ่งในนโยบายดังกล่าว

“หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นแนวคิดที่ต้องการให้แต่ละหมู่บ้านมีผลิตภัณฑ์หลักเป็นของตัวเอง กล่าวคือ เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้วัตถุดิบ ทรัพยากรของท้องถิ่น มาทำการพัฒนาจนกลายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีจุดเด่น และจุดขาย ที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายไปทั่วประเทศตลอดจนทั่วโลก นอกจากนี้ผลิตภัณฑ์ยังหมายถึง กระบวนการทางความคิดรวมถึงการบริการดูแลอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การรักษาภูมิปัญญาไทย การท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี การต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ มีจุดเด่น จุดขายที่รู้จักกันแพร่หลายไปทั่วประเทศ และทั่วโลก

จากแนวคิดที่ต้องการให้แต่ละหมู่บ้านมีผลิตภัณฑ์หลักเป็นของตนเอง เพื่อส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น สร้างชุมชนให้เข้มแข็งพึ่งตนเองได้ โดยประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างงาน สร้างรายได้ ด้วยการนำทรัพยากรภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาพัฒนาให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของท้องถิ่น เป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีคุณภาพ มีจุดเด่น และมูลค่าเพิ่มเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งแนวคิดดังกล่าวจะคล้ายกับความคิดของผู้ว่าการของจังหวัด โออิตะ (Oita Prefecture) ชื่อ Morihiko Hiramatsu ที่ได้พัฒนาประชาชนชาว Oyama ซึ่งเป็นเมืองชนบท (Machi) เล็กๆ แห่งหนึ่งของจังหวัด โออิตะ ที่ทำการพัฒนาบ๊วยคองของหมู่บ้านจนเป็นที่รู้จักทั่วไปของประเทศญี่ปุ่น ในปี ค.ศ.1961 ชาวเมือง Oyama ได้ตัดสินใจเปลี่ยนแปลงชีวิตของตนเองจากชวานาสู่การผลิตบ๊วย (Plum) และลูกเกาลัด (Chestnut) ซึ่งทั้งลูกบ๊วย และลูกเกาลัด ต่างเป็นผลไม้พื้นเมืองของเมืองนี้อยู่แล้ว โดยเริ่มจากโครงการพัฒนาของคนในท้องถิ่นที่เรียกว่า NPC Movement (New Plum and Chestnut Movement) เป้าหมายของโครงการนี้คือผลิตสินค้าให้มีคุณภาพและขายได้ ซึ่งใช้เวลาในการพัฒนามา 10 ปี ก็ประสบความสำเร็จ ซึ่งปัจจุบันในประเทศญี่ปุ่น เมื่อพูดถึงบ๊วยคองจะต้องนึกถึงบ๊วยคองของหมู่บ้าน Oyama จากการประสบความสำเร็จของโครงการ NPC Movement จึงทำให้ท่านผู้ว่า Hiramatsu มองในภาพกว้าง คือ ต้องการพัฒนาทั้งจังหวัด ซึ่งก่อให้เกิดโครงการ One Village One Product Movement ในปัจจุบันที่ประเทศญี่ปุ่น โดยโครงการดังกล่าวมีความคิดพื้นฐานของการพัฒนาในเชิงขบวนการ (Movement) คือ

- ท้องถิ่นแต่ทั่วโลก (Local but Global)
- อิสระ สร้างสรรค์ และภูมิปัญญาของท้องถิ่น (Independent Creative and Original Ideas)

- ส่งเสริมให้ประชาชนพัฒนาท้องถิ่นด้วยตนเอง (to Help People Develop Their Local Communities)

โครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นแนวคิดที่ต้องการให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถสร้างรายได้ได้ด้วยตนเอง หากทุกท้องถิ่นสามารถสร้างรายได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาใคร มีการกินคืออยู่ดี และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ท้ายที่สุดเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมก็จะเคลื่อนไหวและดีในที่สุด การสร้างรายได้โดยการพึ่งตนเองนั้น สิ่งหนึ่งก็คือ แต่ละหมู่บ้านต่างก็มีผลผลิต หรือวัฒนธรรมที่เป็นของตนเอง หากนำผลผลิต หรือวัฒนธรรมของแต่ละหมู่บ้านมาทำการพัฒนา หรือเพิ่มมูลค่าเข้าไปแต่ยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งการที่จะได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้นๆ จนสามารถเข้าสู่มาตรฐานสากล ทำให้สามารถขายได้ทั้งในและต่างประเทศ

2.2 ปรัชญา

โครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นแนวคิดที่จะสร้างความเจริญให้แก่ชุมชนให้สามารถยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยการผลิตทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ มีจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของตนเองที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น สามารถจำหน่ายได้ทั้งในและต่างประเทศ โดยมีหลักการพื้นฐาน 3 ข้อคือ

2.2.1 ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล (Local Yet Global) เป็นการนำกระบวนการทางความคิดของภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาสินค้า หรือบริการ ให้มีคุณภาพและเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น โดยที่สินค้าหรือบริการนั้นเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

2.2.2 พึ่งตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์ (Self-Reliance – Creativity) เป็นการสร้างศักยภาพของท้องถิ่นอย่างหนึ่งโดยการนำวัตถุดิบจากท้องถิ่นมาพัฒนาให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป หรือบริการด้วยภูมิปัญญาของท้องถิ่น เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้นๆ สามารถหารายได้เข้าสู่ท้องถิ่น ทำให้ท้องถิ่นมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

2.2.3 การสร้างทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) เป็นการกระตุ้นให้ประชาชนในท้องถิ่น มีความหวังในการที่จะสร้างรายได้เป็นของตนเองได้ ด้วยความท้าทายและจิตวิญญาณแห่งการสร้างสรรค์ โดยการกลั่นกรองออกมาเป็นสินค้าหรือบริการจากภูมิปัญญาของท้องถิ่นคน

2.3 กิจกรรมหลัก

2.3.1 ขยายสินค้าท้องถิ่นไปยังตลาด ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น เพื่อเป็นการอนุรักษ์และเป็นจุดเด่นของท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพ เพื่อขยายตลาดออกสู่เครือข่ายท้องถิ่น ตลาดเมืองและตลาดโลก

2.3.2 ผลิตและคิดค้นขึ้นเองในท้องถิ่น โดยอาศัยความรู้ความสามารถของคนในชุมชน ให้ความร่วมมือกันรับผิดชอบ มีหน่วยงานของจังหวัด กระทรวง กรม กอง เป็นผู้ให้คำแนะนำและการสนับสนุนในด้านเทคโนโลยี

2.3.3 สร้างบุคลากรที่มีคุณภาพของท้องถิ่น แต่ละท้องถิ่นจะทำการเลือกบุคลากรที่มีความรู้ มีวิสัยทัศน์และเป็นที่ยอมรับของท้องถิ่นมาทำการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในแต่ละท้องถิ่น เพื่อช่วยกันแก้ปัญหาผลิตภัณฑ์และพัฒนาให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพยิ่งขึ้น

2.4 วัตถุประสงค์ของโครงการ

จากนโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภาและระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการอำนวยการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ พ.ศ. 2544 การดำเนินงานตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.4.1 สร้างงาน สร้างรายได้แก่ชุมชน

2.4.2 สร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน ให้สามารถคิดเอง ทำเอง ในการพัฒนาท้องถิ่น

2.4.3 ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.4.4 ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

2.4.5 ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของชุมชนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมในท้องถิ่น

2.5 การดำเนินงานตามโครงการ

เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบาย “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นไปอย่างรวดเร็ว มีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ รัฐบาลจึงได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการอำนวยการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ พ.ศ. 2544 ลงวันที่ 7 กันยายน 2544 กำหนดให้มี “คณะกรรมการอำนวยการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ” เรียกโดยย่อว่า กอ.นคผ. ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงอุตสาหกรรม รัฐมนตรีทบวงมหาวิทยาลัย ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ ปลัดกระทรวง อุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นกรรมการและเลขานุการ อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนและผู้แทนสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความจำเป็น กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละสองปี คณะกรรมการอำนาจการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ พ.ศ. 2544 มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

2.5.1 กำหนดนโยบายยุทธศาสตร์และแผนแม่บทการดำเนินงาน “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เพื่อให้การจัดทำแผนงานและงบประมาณของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องประสานกันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ

2.5.2 กำหนดมาตรฐานและหลักเกณฑ์การคัดเลือกและขึ้นบัญชีผลิตภัณฑ์ดีเด่นของตำบลที่จะอยู่ในบัญชี หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

2.5.3 ศึกษา เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีให้มีการสนับสนุนและเร่งรัดเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนแม่บทอย่างมีประสิทธิภาพ

2.5.4 ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงาน “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

2.5.5 ออกระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ และประกาศอื่นๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้

2.5.6 เพื่อประโยชน์ในการบริหารงาน อาจขอให้ข้าราชการ หรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรืออาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐอื่นไปช่วยปฏิบัติงาน โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ และจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้

2.5.7 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงานที่ปรึกษา เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้

2.5.8 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

2.6 ด้านการจัดกลไกและขั้นตอนการบริหารโครงการ

2.6.1 การจัดกลไกการบริหาร

คณะกรรมการฯ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติงานตามระเบียบฯ ดังนี้

1) ส่วนกลาง ประกอบด้วย

(1) คณะกรรมการ กอ.นตผ.

(2) คณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

ก) คณะอนุกรรมการบริหาร

ข) คณะอนุกรรมการส่งเสริมการผลิต

ค) คณะอนุกรรมการส่งเสริมการตลาด

ง) คณะอนุกรรมการมาตรฐานและพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์

จ) คณะอนุกรรมการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับภูมิภาค/

จังหวัดและอำเภอ/กิ่งอำเภอ

(3) สำนักงานประสานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

2) ส่วนภูมิภาค

(1) คณะอนุกรรมการ นตผ.จังหวัด

(2) คณะอนุกรรมการ นตผ.อำเภอ/กิ่งอำเภอ

2.6.2 ขั้นตอนการบริหาร “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

ขั้นตอนที่ 1 ระดับตำบล โดย อบต./ท้องถิ่น

มีหน้าที่หลักในการประชาสัมพันธ์ ชี้แจงแนวคิด และ

จัดประชาคมเพื่อคัด เลือกผลิตภัณฑ์ดีเด่นของตำบลให้สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นวัตถุดิบใน
ท้องถิ่นและแผนชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 ระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยคณะกรรมการดำเนินการ

“หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” (นตผ.อำเภอ/กิ่งอำเภอ)

มีหน้าที่หลักในการจัดลำดับผลิตภัณฑ์ดีเด่นตำบลต่าง ๆ

ของอำเภอ/ กิ่งอำเภอ การบูรณาการแผน และงบประมาณเพื่อให้การสนับสนุน

ขั้นตอนที่ 3 ระดับจังหวัด โดยคณะกรรมการดำเนินการ “หนึ่งตำบล

หนึ่งผลิตภัณฑ์” จังหวัด (นตผ.จังหวัด)

มีหน้าที่หลักในการจัดลำดับผลิตภัณฑ์ดีเด่นอำเภอต่างๆ

ขอจังหวัดการบูรณาการแผนและงบประมาณเพื่อให้การสนับสนุน

ขั้นตอนที่ 4 ระดับส่วนกลาง โดย กอ.นตผ.

มีหน้าที่หลัก ในการกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกและขึ้น

บัญชีผลิตภัณฑ์ดีเด่นของตำบลและสนับสนุนผลิตภัณฑ์ ที่อยู่ในบัญชี ให้เป็นไปตามนโยบาย

ยุทธศาสตร์และแผนแม่บท

2.6.3 การคัดเลือก OTOP ของแต่ละตำบล

การดำเนินการเพื่อคัดเลือกผลิตภัณฑ์และขึ้นบัญชีผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล
หนึ่งผลิตภัณฑ์ของตำบลต่าง ๆ เป็นการสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชน มีส่วนร่วม โดยเป็นผู้
คัดเลือกผลิตภัณฑ์โดยกระบวนการประชาคมในระดับตำบล ในเบื้องต้นทุกจังหวัด

2.6.4 บทบาท/ภารกิจของกระทรวง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กำหนดบทบาท/ภารกิจของแต่ละกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับงาน
เน้นหนักของแต่ละหน่วยงาน รายละเอียดตามตาราง 2.1

ตารางที่ 2.1 บทบาท/ภารกิจของกระทรวง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการหนึ่งตำบล
หนึ่งผลิตภัณฑ์

ที่	บทบาท/ภารกิจ	หน่วยงานหลัก
1.	การประชาคม ค้นหาผลิตภัณฑ์/ข้อมูลพื้นฐาน การเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม คน/ชุมชน	กระทรวงมหาดไทย (จังหวัด และอำเภอ/กิ่งอำเภอ)
2.	การส่งเสริมการผลิต/วัตถุดิบ, คุณภาพของวัตถุดิบ/ การแปรรูป ผลิตภัณฑ์ การศึกษาและพัฒนา ผลิตภัณฑ์	กระทรวงเกษตรฯ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์
3.	การกำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์การคัดเลือก ผลิตภัณฑ์	กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงสาธารณสุข
4.	การส่งเสริมการตลาด การจัดจำหน่ายและการกระจาย สินค้า สิทธิบัตร และเครื่องหมายการค้า	กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการต่างประเทศ สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ภาคเอกชนและ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
5.	การวิจัยและพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ และพัฒนา เทคโนโลยี การบรรจุภัณฑ์ การออกแบบ	กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการ สภาวิจัยแห่งชาติ และองค์กรภาคเอกชน
6.	การประชาสัมพันธ์	สำนักนายกรัฐมนตรี

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ที่	บทบาท/ภารกิจ	หน่วยงานหลัก
7.	การติดตาม การประเมินผล	ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
8.	งานด้านวิเทศสัมพันธ์เพื่อรับความช่วยเหลือด้าน เทคนิคและวิชาการจากต่างประเทศ	สำนักนายกรัฐมนตรี

3. แนวคิดโครงการสำรวจและลงทะเบียนผู้ผลิตและผู้ประกอบการ OTOP ปี 2549

ในปี พ.ศ. 2546 คณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ (กอ.นตผ.) ได้กำหนดแนวคิดในการดำเนินงานคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP Product Champion) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ผลิตและผู้ประกอบการได้มีโอกาสพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่สามารถส่งออกนอกประเทศได้ในแนวทางการเชื่อมโยงมาตรฐานสินค้าจากระดับภูมิภาคสู่สากล (Local Links Global Reaches) และในการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ในปี พ.ศ. 2547 ได้กำหนดให้กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ ที่ประสงค์จะนำผลิตภัณฑ์เข้ารับการคัดสรรจะต้องลงทะเบียนผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ซึ่งมีผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ลงทะเบียน 35,179 ราย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำข้อมูลผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ไปใช้สนับสนุนการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตลอดมา จากการดำเนินงานในห้วงระยะเวลา พ.ศ. 2547 - 2548 ข้อมูลผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้ลงทะเบียนไว้แล้วมีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านสถานภาพและคุณภาพของผลิตภัณฑ์และปรากฏว่ามีกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการรายใหม่ (New Entry) ที่ยังไม่ได้ลงทะเบียนผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ต้องการเข้าสู่โครงการอีกมาก อีกทั้งสถานการณ์ความต้องการใช้ข้อมูลที่หลากหลายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นในปี 2549 คณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ จึงกำหนดให้มีการสำรวจและลงทะเบียนผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ขึ้น

3.1 วัตถุประสงค์

3.1.1 เพื่อสำรวจ ตรวจสอบความถูกต้องและเพิ่มเติมข้อมูลผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ที่ลงทะเบียนเมื่อพ.ศ. 2547

3.1.2 เพื่อจัดเก็บข้อมูลผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP รายใหม่

3.1.3 เพื่อจัดทำฐานข้อมูลผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการการสนับสนุนการดำเนินงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ

3.2 ความหมายหรือนิยามศัพท์

3.2.1 การสำรวจ หมายถึง การสำรวจ ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP เดิมที่เคยลงทะเบียน OTOP เมื่อปี พ.ศ. 2547

3.2.2 การลงทะเบียน หมายถึง การรับลงทะเบียนผู้ผลิต/ผู้ประกอบการในปี 2549 สำหรับผู้ที่ยังไม่เคยลงทะเบียนเป็นผู้ประกอบการ OTOP เลย

3.2.3 ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP แบ่งเป็น

1) กลุ่มผู้ผลิตชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มในชุมชนผลิตผลิตภัณฑ์ที่แสดงความเป็นไทยหรือภูมิปัญญาไทยและสมาชิกในกลุ่มร่วมกันผลิต ร่วมกันบริหารจัดการและร่วมรับผลประโยชน์ เช่นกลุ่มผู้ผลิตชุมชนที่จดทะเบียนอย่างเป็นทางการ ได้แก่ สมาคม สหกรณ์ มูลนิธิ กลุ่มผู้ผลิตชุมชนที่ไม่จดทะเบียนอย่างเป็นทางการ ได้แก่ กลุ่ม ชมรม

2) ผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว หมายถึง บุคคลใดบุคคลหนึ่งในชุมชนที่ผลิตสินค้าที่แสดงความเป็นไทยหรือภูมิปัญญาไทย และมีความเชื่อมโยงกับชุมชนในข้อใดข้อหนึ่ง ได้แก่ การที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการผลิต (จ้างแรงงาน/ใช้วัตถุดิบฯ) หรือมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการหรือมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์

3) ผู้ผลิตที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หมายถึง ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ได้แก่ บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญ ซึ่งผลิตสินค้าที่แสดง ความเป็นไทย หรือภูมิปัญญาไทย และมีความเชื่อมโยงกับชุมชนในข้อใดข้อหนึ่ง ได้แก่ การที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการผลิต (จ้างแรงงาน/ใช้วัตถุดิบ) หรือมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ หรือมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์โดยมีสินทรัพย์ที่รวมกันมากกว่า 5 ล้านบาท

4) ภูมิปัญญาไทย หมายถึง องค์ความรู้ ความสามารถและทักษะของคนไทยอันเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ เลือกรสร ปรุงแต่ง พัฒนาและถ่ายทอดสืบต่อกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาชีวิต คนไทย ให้สอดคล้องสมดุลกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย ภูมิปัญญาไทยมีลักษณะเป็นองค์รวม และมีคุณค่าทาง

วัฒนธรรมเกิดขึ้น ในวิถีชีวิตคนไทย ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจเป็นที่มาขององค์ความรู้ที่ กอปรกันใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้การแก้ปัญหา การจัดการ และการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนไทย ลักษณะองค์รวมของภูมิปัญญามีความเด่นชัดในหลายๆด้าน

3.3 ประเภทผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

3.3.1 อาหาร หมายถึง ผลผลิตทางการเกษตรและอาหารแปรรูป ซึ่งได้รับ

มาตรฐาน ออ. GAP GMP HACCP Qmark มพข. มอก. มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ฮาลาล และมีการบรรจุภัณฑ์เพื่อการจำหน่ายทั่วไป แบ่งเป็น 3 กลุ่ม

- 1) ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ใช้บริโภคเช่น พืช ผัก ผลไม้
- 2) ผลผลิตทางการเกษตรที่เป็นวัตถุดิบและผ่านกระบวนการแปรรูปเบื้องต้นเช่น ข้าวสาร เนื้อสัตว์สด และอาหาร ประมงสด
- 3) อาหารแปรรูปถึงสำเร็จรูป/สำเร็จรูป

3.3.2 **ประเภทเครื่องดื่ม** หมายถึง ผลิตภัณฑ์ประเภท เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ คือ สุราแช่ สุรากลั่น เช่น สาโท อุ ไวน์ เหล้าขาว 30-40 ดีกรี เป็นต้น และ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่ม ประเภทพร้อมดื่ม เช่น น้ำผลไม้ น้ำสมุนไพร ผลิตภัณฑ์ประเภทขงละลาย เช่น จิงผงสำเร็จรูป มะตูมผง และผลิตภัณฑ์ประเภทขง เช่น ชาจีนชาใบหม่อน เป็นต้น แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

- 1) เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์
- 2) เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

3.3.3 **ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย** หมายถึง ผ้าทอและผ้าถักจากเส้นใยธรรมชาติหรือเส้นใยสังเคราะห์ ผลิตภัณฑ์ประเภทเสื้อผ้า เครื่องประดับ เครื่องตกแต่งร่างกายจากวัสดุทุกประเภท แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

- 1) ผ้า หมายถึง ผลิตภัณฑ์ผ้าผืนที่ทำจากเส้นใยเส้นด้ายนำมาทอถักเป็นผืนมีลวดลายเกิดจากโครงสร้างการทอหรือตกแต่งสำเร็จบนผืนผ้า ทำด้วยมือหรือเครื่องจักร รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้าและเครื่องนุ่งห่มซึ่งเป็นเส้นใยธรรมชาติและเส้นใยสังเคราะห์ สิ่งทอ และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้าเป็นหลักและมีวัสดุอื่น ๆ เป็นองค์ประกอบผสม
- 2) เครื่องแต่งกาย หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประดับตกแต่งร่างกายจากวัสดุทุกประเภทเพื่อประโยชน์ใช้สอยและความสวยงาม

3.3.4 ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่มีไว้ใช้ หรือ ตกแต่งประดับในบ้าน สถานที่ต่าง ๆ เครื่องใช้สอย หรือเครื่องเรือน ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้สอย ตกแต่งหรือให้เป็น ของขวัญ รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ที่สะท้อนวิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งนี้ไม่รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่ใช้หรือประดับตกแต่งร่างกาย และ สินค้าที่ต้องไม่ผลิตโดยเครื่องจักรอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในลักษณะโรงงานที่ใช้เครื่องจักรเป็นหลัก ใช้แรงงานคนเสริม โดยไม่ใช้ฝีมือการผลิตของคน แบ่งออกเป็น 7 กลุ่ม

- 1) ไม้
- 2) จักสาน
- 3) ดอกไม้ประดิษฐ์/วัสดุจากเส้นใยธรรมชาติ
- 4) โลหะ
- 5) เซรามิก/เครื่องปั้นดินเผา
- 6) เคหะสิ่งทอ
- 7) อื่น ๆ

3.3.5 สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร หมายถึง ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร หรือมีสมุนไพรเป็นส่วนประกอบอย่างใช้ประโยชน์และส่งผลต่อสุขภาพ ได้แก่ ยาจากสมุนไพร เครื่องสำอางสมุนไพร วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือน เช่น น้ำยาล้างจานจากสมุนไพร สมุนไพรไล่หรือกำจัดแมลง และ รวมถึงผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรที่ใช้ทางเกษตร แบ่งเป็น 3 กลุ่ม

- 1) ยาจากสมุนไพร
- 2) เครื่องสำอางสมุนไพร
- 3) วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือน

3.4 การสำรวจผู้ผลิตและผู้ประกอบการ OTOP

3.4.1 กลุ่มเป้าหมายในการสำรวจ

กลุ่มเป้าหมายในการสำรวจ ได้แก่ กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ที่ลงทะเบียน OTOP เมื่อปี พ.ศ. 2547

3.4.2 ขั้นตอนการสำรวจ

- 1) กรมการพัฒนาชุมชน ส่งฐานข้อมูลผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ปี พ.ศ.2547 ให้ทุกจังหวัดและกรุงเทพมหานคร
- 2) จังหวัด/กทม. ส่งฐานข้อมูลให้อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต
 - (1) อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต

- ก) ดำเนินการสำรวจข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย ตามรายชื่อในฐานข้อมูลที่กรมฯจัดส่งให้โดยแยกเป็นกลุ่มเดิมผลิตภัณฑ์เดิมกลุ่มเดิมผลิตภัณฑ์ใหม่
- ข) บันทึกข้อมูลลงในโปรแกรม
- ค) ประชุมคณะอนุกรรมการ นตผ. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มเป้าหมายลงทะเบียนเพิ่มเติม
- ง) รายงานจังหวัด/กทผ.

(2) จังหวัด/กทผ.

- ก) ประชุมคณะอนุกรรมการ นตผ. จังหวัด /กทผ. เพื่อพิจารณาให้การรับรองกลุ่มเป้าหมายที่มีการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ ต่างไปจากที่ลงทะเบียนไว้เดิมเมื่อปี พ.ศ. 2547 (กลุ่มเดิมผลิตภัณฑ์ใหม่)
- ข) บันทึกข้อมูลผลการพิจารณาในโปรแกรม
- ค) รายงานผลการสำรวจข้อมูลและผลการพิจารณาให้ความเห็นชอบกลุ่มเดิมผลิตภัณฑ์ใหม่ให้กรมการพัฒนาชุมชน

3) กรมการพัฒนาชุมชน ตรวจสอบข้อมูล และดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ปี 2549 แล้วแจ้งให้สำนักวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดำเนินการจัดทำ OTOP Cards ต่อไป

3.4.3 การลงทะเบียนผู้ผลิตและผู้ประกอบการ OTOP

1) กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการลงทะเบียน ได้แก่ กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ ที่ผลิตสินค้า OTOP และยังไม่เคยลงทะเบียนเป็นผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ เลย

2) หลักเกณฑ์การลงทะเบียน

(1) ลักษณะ/คุณสมบัติของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการฯ ที่มีสิทธิลงทะเบียน

ก) เป็นกลุ่มผู้ผลิตชุมชน ผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียวและผู้ผลิตที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ข) สินค้าของผู้ผลิตมีลักษณะเป็น OTOP

ค) ผู้ผลิตต้องมีความเชื่อมโยงกับชุมชนในข้อใดข้อหนึ่งได้แก่ ชุมชนมีส่วนร่วมในการผลิต (จ้างแรงงาน/ใช้วัตถุดิบฯ) ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ชุมชนได้รับประโยชน์

ง) สถานที่ผลิตของผู้ผลิต ต้องตั้งอยู่ภายในอำเภอ/กิ่งอำเภอ/ เขต
ที่ขอลงทะเบียน

จ) ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการและสมาชิกกลุ่ม ต้องมีสัญชาติไทยกรณีส่ง
ตัวแทนมาลงทะเบียนมาแจ้งการลงทะเบียนจะต้องเป็นผู้ได้รับมอบอำนาจ (มีเอกสารมอบอำนาจ)

3) วิธีการลงทะเบียน

(1) ลงทะเบียนเป็นรายผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ โดยให้หัวหน้า
กลุ่ม/เจ้าของ กิจการ หรือผู้แทนที่ได้รับมอบอำนาจ เป็นผู้ยื่นแบบลงทะเบียน

(2) การรับลงทะเบียน จะดำเนินการภายในระยะเวลาที่ประกาศ
หรือกำหนดเท่านั้น

(3) เอกสารประกอบการลงทะเบียน (ถ่ายเอกสาร/ตัวจริง)

(4) บัตรประจำตัวประชาชนและทะเบียนบ้านของผู้ยื่นลงทะเบียน

(5) หนังสือมอบอำนาจจากกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการขอให้

อำเภอเก็บไว้เป็นหลักฐาน

(6) ภาพถ่ายผลิตภัณฑ์ทุกประเภทที่จะลงทะเบียน ขนาด 4" x 6"

มอบให้อำเภอเก็บไว้เป็นหลักฐาน

(7) เอกสารอนุญาตให้ทำการผลิต กรณีมีกฎหมายกำหนด

(8) หนังสือรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่จะแจ้งในแบบลงทะเบียน(ถ้า
มี) เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ชื่อกลุ่ม ชื่อผลิตภัณฑ์ และเลขที่กำกับใบรับรองมาตรฐาน และ ไม่
ต้องมอบให้เจ้าหน้าที่เก็บไว้

4) ขั้นตอนการลงทะเบียน

(1) กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการขอรับแบบฟอร์ม กรอกข้อมูลแล้วยื่นแบบ
ณ ที่ว่าการอำเภอ/ที่ทำการเขต ที่เป็นที่ตั้งของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ

(2) อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต เจ้าหน้าที่ผู้รับลงทะเบียน รับคำร้องตรวจสอบ
ความถูกต้องข้อมูลและเอกสารประกอบ

(3) บันทึกข้อมูลกลุ่มเป้าหมายที่มายื่นขอลงทะเบียนใน โปรแกรม
(บันทึกข้อมูลเฉพาะที่ถูกต้อง)

(4) พิมพ์หลักฐานการรับลงทะเบียนมอบให้ผู้ลงทะเบียนเก็บไว้
เป็นหลักฐาน

(5) จัดประชุมคณะอนุกรรมการ นตผ.อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต

เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(6) แจ้งข้อมูลการลงทะเบียนและผลการพิจารณาให้ความเห็นชอบให้จังหวัด/กทม.จัดประชุมคณะกรรมการ นตผ.จังหวัด/กทม. พิจารณารับรองให้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP

(7) ประกาศผลการพิจารณาผู้ที่ได้รับการขึ้นทะเบียน

(8) ทำหนังสือแจ้งผู้ที่ไม่ผ่านการขึ้นทะเบียนพร้อมเหตุผลในกรณีนี้ ผู้ผลิตสามารถอุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดภายใน 5 วันทำการนับจากวันที่ได้รับแจ้งผล

(9) รายงานผลการพิจารณารับรองการขึ้นทะเบียนให้กรมการพัฒนาชุมชน

(10) ตรวจสอบข้อมูลผู้ได้รับการรับรองให้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ของจังหวัด/กทม. ในกรณีที่ตรวจสอบแล้วเห็นว่า มีบางรายที่ไม่ใช่ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP กรมการพัฒนาชุมชน จะแจ้งให้จังหวัดดำเนินการเพิกถอนการขึ้นทะเบียนทั้งนี้ความเห็นของกรมการพัฒนาชุมชน ถือเป็นที่สุดจะอุทธรณ์มิได้

(11) จัดทำฐานข้อมูลผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ประจำปี 2549 เพื่อใช้ประโยชน์ในการสนับสนุนการดำเนินงานโครงการ OTOP พร้อมทั้งแจ้งข้อมูลให้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดำเนินการจัดทำ OTOP Cards มอบให้กับผู้ที่ได้รับการขึ้นทะเบียน

4. แนวคิดเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

4.1 ความเป็นมาเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

การดำเนินงานด้านการสร้างและพัฒนาเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรต่าง ๆ ในชุมชน ถือได้ว่าเป็นภารกิจสำคัญอย่างหนึ่งที่กรมการพัฒนาชุมชนสนับสนุน โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างให้ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ ในอดีตกรมการพัฒนาชุมชนสนับสนุนให้ประชาชนในชนบทรวมตัวกันทำงานในรูปกลุ่มต่าง ๆ จำนวนมาก ได้แก่ กลุ่มด้านเศรษฐกิจ เช่น กลุ่มอาชีพต่างๆ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มด้านสังคม เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรี และสร้างผู้นำด้านต่าง ๆ เช่น ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ผู้นำอาชีพก้าวหน้า ปัจจุบันกลุ่ม/องค์กร และผู้นำดังกล่าว ได้ประสานเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายเพื่อสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ก่อให้เกิดประสบการณ์เพิ่มพูนดำเนินงานพัฒนาชุมชนนำมาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ตนเองและชุมชน เครือข่ายสำคัญ ๆ ที่กรมฯ สนับสนุน ได้แก่ เครือข่ายองค์กรชุมชน (ศอช.) เครือข่าย/ชมรมกลุ่มออมทรัพย์

เพื่อการผลิต เครือข่ายกองทุนชุมชน เครือข่ายกลุ่มอาชีพ ซึ่งเครือข่ายต่าง ๆ จะได้รับการสนับสนุนให้เกิดขึ้นทุกระดับ ตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด

เครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นเครือข่ายที่เกิดจากการประสานเชื่อมโยงของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งกรมการพัฒนาชุมชน ได้รับอนุมัติงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานจากคณะกรรมการอำนวยการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ ให้ดำเนินการสัมมนาเพื่อสร้างเครือข่ายกลุ่มผู้ผลิตสินค้า หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ทุกระดับตั้งแต่ระดับอำเภอ จังหวัด ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการเขต และประเทศ โดยมีเป้าหมายสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มสมาชิก เพื่อให้สมาชิกผลิตและพัฒนาสินค้าอย่างมีคุณภาพ ต่อเนื่อง และสืบทอดภูมิปัญญาสู่เยาวชนรุ่นต่อไป

จังหวัดสุรินทร์ ได้ดำเนินการจัดตั้งเครือข่ายผู้ผลิตสินค้าชุมชน OTOP ระดับอำเภอ จากนั้นคณะกรรมการเครือข่ายอำเภอละ 3 คน เข้ามาร่วมประชุมเพื่อจัดตั้งเครือข่ายระดับจังหวัดขึ้น การดำเนินงานมีคณะกรรมการเครือข่ายระดับจังหวัด จากคณะกรรมการเครือข่าย OTOP ทุกอำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวน 17 อำเภอ/กิ่งอำเภอ ๆ ละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 51 คน ปัจจุบัน (เดือนพฤษภาคม 2550) เครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการจำหน่ายสินค้าและจัดกิจกรรม Road Show มีเงินทุน จำนวนเงิน 112,298.32 บาท

4.2 วัตถุประสงค์

4.2.1 เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านการตลาดของเครือข่ายกลุ่มอาชีพและจำหน่ายสินค้าชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

4.2.2 เพื่อใช้เป็นเวทีสำหรับประสานงาน การทำงานร่วมกันให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4.2.3 เพื่อใช้เป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาความรู้ระหว่างสมาชิกเครือข่าย

4.2.4 เพื่อใช้เป็นเวทีแลกเปลี่ยน และระดมทรัพยากรระหว่างเครือข่าย

4.2.5 เพื่อเป็นศูนย์กลางในการประสานงานและให้การสนับสนุนของกลุ่มเครือข่ายตลอดจนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

4.2.6 เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีในมวลหมู่สมาชิกอย่างยั่งยืน

4.3 คุณสมบัติของสมาชิก

4.3.1 เป็นกลุ่มอาชีพที่ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ/ กิ่งอำเภอ

4.3.2 เป็นผู้ประกอบการขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ/ กิ่งอำเภอ(SME)

4.3.3 ต้องเป็นสมาชิกเครือข่ายระดับจังหวัด

4.4 การเข้าเป็นสมาชิก

4.4.1 ผู้สมัครต้องยื่นใบสมัครตามแบบกำหนดไว้โดยมีหน่วยงานของรัฐรับรองให้ประธานเครือข่ายแต่ละจังหวัด

4.4.2 การสมัครสมาชิกให้เป็นตามแบบและแนวทางที่คณะกรรมการกำหนด

4.4.3 ผู้สมัครต้องเสียค่าธรรมเนียมแรกเข้ารายละ 50 บาท ค่าธรรมเนียมนี้ถือว่าเป็นรายได้ของเครือข่ายจะเรียกเงินคืนไม่ได้

4.4.4 ผู้สมัครสมาชิกต้องเสียค่าบำรุงปีละ 50 บาท

4.5 สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

4.5.1 เข้าชื่อเพื่อเรียกประชุมวิสามัญในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน จำนวน 2 ใน 3

4.5.2 เสนอหรือได้รับการคัดเลือกเป็นคณะกรรมการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายฯ หรือเข้าตรวจสอบกิจการ

4.5.3 เสนอแก้ไขข้อบังคับ

4.5.4 สิทธิในการรับรู้ข่าวสารเครือข่าย

4.5.5 สิทธิในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เครือข่ายจัดขึ้น

4.5.6 สิทธิในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในนามของเครือข่ายฯ ยกเว้นในกรณีไม่ได้เข้าร่วมประชุมหรือร่วมกิจกรรมเครือข่ายจะไม่สามารถเรียกร้องสิทธิใด ๆ ได้

4.6 การขาดจากการเป็นสมาชิกภาพ สมาชิกขอยอมขาดจากการเป็นสมาชิกภาพเพราะเหตุใด ๆ ดังต่อไปนี้

4.6.1 ตาย(SME)

4.6.2 เลิกดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม

4.6.3 ขาดส่งค่าบำรุงเกินเวลาที่กำหนด (เกิน 1 ปี)

4.6.4 ถูกให้ออกจากเครือข่าย โดยมติของคณะกรรมการ 3 ใน 4

4.6.5 ลาออก

4.7 คณะกรรมการดำเนินการเครือข่ายฯ ต้องมาจากการคัดสรรของแต่ละอำเภอ และรวมไม่เกิน 51 คน

4.7.1 คัดสรรจากแต่ละอำเภอ ๆ ละ 3คน

4.7.2 คณะกรรมการเครือข่ายประกอบด้วยตำแหน่งดังต่อไปนี้

ประธาน 1 ตำแหน่ง

รองประธาน 2 ตำแหน่ง

เลขานุการ 1 ตำแหน่ง

ผู้ช่วยเลขานุการ	2 ตำแหน่ง
เหรียญก	1 ตำแหน่ง
ผู้ช่วยเหรียญก	2 ตำแหน่ง
ประชาสัมพันธ์	3 ตำแหน่ง
การตลาด	3 ตำแหน่ง
ปฏิคม	4 ตำแหน่ง
ตรวจสอบ	3 ตำแหน่ง
การผลิต	3 ตำแหน่ง
ผู้ช่วยเยาวชน	1 ตำแหน่ง
กรรมการ	25 ตำแหน่ง

4.8 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละตำแหน่ง

4.8.1 ประธานคณะกรรมการฯ อำนาจหน้าที่ดังนี้

- 1) เป็นประธานที่ประชุมใหญ่ ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานและการควบคุมการประชุมดังกล่าวให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- 2) ควบคุมการดำเนินงานทั่วไปของกลุ่มเครือข่ายให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและอยู่ในวัตถุประสงค์ของกลุ่มเครือข่าย
- 3) ลงลายมือชื่อในเอกสารต่าง ๆ ในนามของกลุ่มเครือข่ายที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้
- 4) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้ระเบียบข้อบังคับ มติ หรือคำสั่งของกลุ่มเครือข่าย

4.8.2 รองประธานคณะกรรมการฯ ในอำนาจหน้าที่

- 1) ปฏิบัติงานในอำนาจหน้าที่ของประธานคณะกรรมการฯ และควบคุมการประชุมดังกล่าวให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยในกรณีที่ประธานคณะกรรมการฯ ไม่สามารถปฏิบัติงานได้
- 2) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
- 3) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ ภายใต้ระเบียบข้อบังคับ มติ หรือคำสั่งของกลุ่มเครือข่าย

4.8.3 เลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- 1) จัดทำรายงานการประชุมใหญ่และรายงานการประชุมของคณะกรรมการทุกครั้ง

ทุกครั้ง

- 2) ดูแลรักษาเอกสาร และรายงานการประชุมคณะกรรมการฯ ให้เรียบร้อย
- 3) แจ้งนัดประชุม ไปยังสมาชิกหรือคณะกรรมการฯ แล้วแต่กรณี
- 4) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการการดำเนินงานการมอบหมายให้ ภายใต้ระเบียบข้อบังคับ มติ หรือคำสั่งของกลุ่มเครือข่าย
- 5) จัดบันทึกการประชุมทุกครั้ง

4.8.4 เหน้ญญิกมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- 1) จัดทำ รายรับจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของเครือข่ายฯ ให้ถูกต้องเรียบร้อย
- 2) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการการดำเนินงานมอบหมายให้ ภายใต้ระเบียบข้อบังคับ มติ หรือคำสั่งของกลุ่มเครือข่าย

4.8.5 ฝ่ายตรวจสอบมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

ควบคุมดูแลตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการเครือข่าย

4.9 การกำหนดระยะเวลาการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี

4.9.1 คณะกรรมการอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี นับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งจากจังหวัดสุรินทร์ (คำสั่งจังหวัดสุรินทร์ ที่ 458/2549 ลงวันที่ 14 มีนาคม 2549)

4.9.2 กรรมการฯ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งวาระแล้วนั้น อาจได้รับเลือกตั้งเข้ามาอีกครั้ง ซึ่งสามารถทำได้ทั้งนี้ให้เป็นไปตามมติของเครือข่ายเห็นพ้องต้องกันเป็นเอกฉันท์

4.9.3 เมื่อครบกำหนดวาระแล้ว หากยังไม่มี การเลือกตั้งให้คณะกรรมการชุดเดิมรักษาการไปก่อนจนกว่าจะมีการเลือกตั้งคณะกรรมการชุดใหม่แต่ต้องไม่เกิน 150 วัน

4.9.10 การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการให้กรรมการพ้นจากตำแหน่งเพราะสาเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- 1) ตาย
- 2) ครบวาระ
- 3) ลาออกโดยแสดงเจตจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการเครือข่าย
- 4) ขาดสมาชิกภาพในระดับจังหวัด
- 5) ที่ประชุมใหญ่มีมติถอดถอนทั้งคณะ หรือ เป็นบุคคลด้วยมติ 3 ใน 4
- 6) ขาดการประชุมกันติดต่อกันเกิน 3 ครั้ง โดยไม่มีเหตุอันควร

4.10 อำนาจของคณะกรรมการดำเนินการ

4.10.1 ประธานกรรมการฯ สามารถเรียก นัดประชุมได้ ในกรณีที่เป็นการประชุม เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงระเบียบข้อบังคับ และเรื่องอื่น ๆ ที่สำคัญ

4.10.2 การประชุมคณะกรรมการฯ จะต้องมีการประชุมเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าครึ่งของจำนวนกรรมการฯ ทั้งหมดจึงถือครบองค์ประชุม (26 คน)

4.10.3 พิจารณา อนุมัติการรับเข้าและออกจากการเข้าเป็นสมาชิก

4.10.4 กำหนด และดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมใหญ่ การเสนอของบุคคลบัญชี การเสนอรายงานการประชุมประจำปี

4.10.5 กำหนดจัดทำโครงการหรือแผนการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย

4.10.6 พิจารณาการจ้าง เลิกจ้าง เจ้าหน้าที่ประจำและกำหนดค่าตอบแทน

4.10.7 กำหนดระเบียบต่าง ๆ ของกลุ่มเครือข่าย

4.10.8 ดำเนินการการส่งรายงานประจำเดือนและค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน ตลอดจนความเห็นของผู้ตรวจสอบแก่เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนจังหวัดผู้รับผิดชอบหรือสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด

4.10.9 จัดให้มีการดูแลรักษาซึ่งทะเบียนสมุดบัญชีเอกสารระเบียบข้อบังคับและ เอกสารต่าง ๆ ตลอดจนทรัพย์สิน วัสดุ ครุภัณฑ์ ให้มีความเรียบร้อย

4.10.10 ควบคุมดูแลกิจการ การดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายทั่วไปให้เป็นไป ด้วยดี

4.11 คณะกรรมการเครือข่ายควรจัดให้มีการประชุมอย่างน้อย 3 เดือนต่อ 1 ครั้ง แต่ถ้า มีความจำเป็น ประธานอาจเรียกเข้าได้มากกว่า 1 ครั้ง และต้องมีคณะกรรมการเข้าร่วมประชุมเกิน ครึ่งของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด

4.12 การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมากและคณะกรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงในการลงคะแนนในกรณีที่คะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีก หนึ่งเสียงเป็นผู้ชี้ขาด

4.12 แหล่งเงินทุนของเครือข่าย

คณะกรรมการบริหารเครือข่าย อาจจัดหาแหล่งเงินทุน ซึ่งประกอบด้วยเงิน และ ทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

4.12.1 เงินที่ได้รับการจัดสรรจากภาครัฐ เอกชน หรือหน่วยงานใด ๆ ที่ ได้รับการสนับสนุน

4.12.2 เงินหรือทรัพย์สิน ที่มีผู้บริจาคให้โดยปราศจากภาระผูกพันกับเครือข่าย

- 4.12.3 ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากเครือข่าย
- 4.12.4 เงินที่เกิดจากการจัดจำหน่ายสินค้า ที่จัดโดยเครือข่าย OTOP ระดับจังหวัด
- 4.12.5 ค่าสมัคร เงินตอบแทนต่างๆ ที่สมาชิกเครือข่ายจ่ายให้กับเครือข่าย
- 4.12.6 เงินสมทบจากเครือข่าย หรือสมาชิก ในการจัดกิจกรรมของเครือข่าย
- 4.12.7 เงินและทรัพย์สินอื่นๆ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสรุป ดังนี้

รสตุคนธ์ จันทรวง (2546 , บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำศาสนาอิสลามในการดำเนินงานกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด : กรณีศึกษาผู้นำศาสนาอิสลามในเขตพื้นที่อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำศาสนาอิสลาม การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ร้อยละ 66.6 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดในระดับดี ร้อยละ 41.1 มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระดับมาก ร้อยละ 72.1 มีความตระหนักและมองเห็นความสำคัญของปัญหาในระดับมาก ร้อยละ 94.1 มีการประสานงานในระดับมาก ร้อยละ 76.7 มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมายและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดรับไม่ดี ร้อยละ 3.2 มีการเกี่ยวข้องกับอิทธิพลทางการเมืองและการใช้อำนาจ ในระดับปานกลาง ร้อยละ 67.9

2. กิจกรรมการมีส่วนร่วมโดยรวม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 2.51 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จากมากไปหาน้อย ได้แก่ กิจกรรมการป้องกัน กิจกรรมการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพ และกิจกรรมการปราบปราม ค่าเฉลี่ย 2.73 , 2.50 และ 2.29 ตามลำดับ

เบญญา จันทร และคณะ (2547, บทคัดย่อ) ศึกษาการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ในการบริหารจัดการ ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำแม่กลอง จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในกลุ่มผู้นำชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบาย และร่วมปฏิบัติตามนโยบาย ส่วนกลุ่มที่เป็นผู้ให้บริการผู้ประกอบการ และประชาชนจะร่วมเสียสละแรงงานในกิจกรรมพัฒนาการท่องเที่ยว โดยผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และอายุ มี

อิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการบริหารจัดการ ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

เดโช แสนภักดี (2546, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการ“หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ของสมาชิกกลุ่มอาชีพ จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกลุ่มอาชีพ จังหวัดขอนแก่น มีส่วนร่วมในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” อยู่ในระดับสูง สมาชิกกลุ่มอาชีพ จังหวัดขอนแก่น ที่มีตำแหน่งทางสังคมแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ในขณะที่ เพศ อายุ การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนที่แตกต่างกัน ทำให้มีส่วนร่วมโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” และความคาดหวังผลประโยชน์ตอบแทน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ มีปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ จังหวัดขอนแก่น คือ สมาชิกยังขาดทักษะ ความสามารถในการคิด ตัดสินใจ ขาดความรู้ ความเข้าใจไม่เพียงพอในด้านการตลาด และควมมีมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ เจ้าหน้าที่ควรส่งเสริม จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะในด้านการคิด ตัดสินใจ และให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการตลาด การผลิตที่ได้มาตรฐาน จัดหาตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม และเสริมสร้างกิจกรรมของชุมชน เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนต่อไป

รัชดาวรรณ คำเอี่ยม (2547, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการ หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ : ศึกษากรณีจังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ทุกปัจจัยไม่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้และระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกลุ่ม เพราะโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นโครงการเร่งด่วนของรัฐบาล จึงมีการระดมหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งงบประมาณเข้ามาดำเนินกิจกรรมอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เกิดการตื่นตัวและเห็นความสำคัญจึงเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ

ชูชาติ ผิวสว่าง (2548, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลน้ำอ้อม อำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธร ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาวางแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนตำบลน้ำอ้อม อำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธร อยู่ในระดับสูง ในส่วนของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น มีปัจจัยส่วนบุคคล 4 ด้าน ได้แก่ อายุ บทบาทในหมู่บ้าน

ระยะเวลาการอยู่อาศัยในหมู่บ้าน และความรู้เกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ส่วนเพศและระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

สิราณี สังกะพัฒน์ (2548, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานแห่งชาติคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม และการรับรู้ ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอุทยานแห่งชาติคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95

อุมาภรณ์ จัตุนวรัตน์ (2548, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการรักษาสิ่งแวดล้อมโดยใช้จุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพ (EM) กรณีศึกษาเคหะชุมชนนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า

1. ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 31 - 40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัท มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 15,000 บาท อยู่อาศัยในชุมชนไม่เกิน 5 ปี และไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม

2. ประชาชนรับรู้ข่าวสาร โครงการรักษาสิ่งแวดล้อมโดยใช้จุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพ (EM) ในระดับน้อย ประเภทสื่อที่รับรู้ข่าวสารคือ โทรทัศน์ และรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความสำคัญของสิ่งแวดล้อม

3. ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพ (EM) ในภาพรวมในระดับมาก และมีความรู้ว่า จุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพ ช่วยปรับสภาพความสมดุลของสิ่งมีชีวิต และสิ่งแวดล้อม โดยไม่เป็นอันตรายต่อชีวิตมนุษย์ สัตว์ และพืช

4. ประชาชนคาดหวังในประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้จุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพ ในภาพรวม ในระดับมาก และคาดหวังว่าทำให้สิ่งแวดล้อมในชุมชนดีขึ้น

5. ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการรักษาสิ่งแวดล้อมโดยใช้จุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพในภาพรวม ในระดับน้อย โดยมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากที่สุด รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการติดตามผล ในการศึกษาปัญหาและในการวางแผน ตามลำดับ

6. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในโครงการรักษาสิ่งแวดล้อมโดยใช้จุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพ (EM) ได้แก่ การรับรู้ข่าวสาร และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพ (EM) ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในโครงการรักษาสิ่งแวดล้อมโดยใช้จุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพ(EM) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และ

ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และความคาดหวังประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้จุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพ

เกียรติศักดิ์ เจริญคุณธรรม (2546, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคมของสมาชิกสโมสรไลออนส์สากลภาค 310-D ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคม ของสมาชิกสโมสรไลออนส์สากลภาค 310-D พบว่า สมาชิกสโมสรไลออนส์มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ตัวแปรอิสระที่มีผล และสามารถทำนายการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคมของสมาชิกสโมสรไลออนส์สากล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 5 ตัวแปร คือ ความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับ ตำแหน่งทางสังคม อาชีพ ความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมช่วยเหลือสังคม และตำแหน่งในสโมสรไลออนส์ ส่วนตัวแปรอิสระอีก 8 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพค้าขาย /ธุรกิจส่วนตัว อาชีพรับราชการ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกสโมสรไลออนส์ และการสนับสนุนจากครอบครัว ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคมของสมาชิกสโมสรไลออนส์สากลภาค 310-D อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุวิธสา วิเศษคุณพิณิจ (2548, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเขตเทศบาล ตำบลตลาดกระทู้ม่วน อำเภอกระทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม คือ อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน การได้รับข้อมูลข่าวสารการพัฒนา การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม นอกจากนี้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนา ก็มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการวางแผนและด้านการดำเนินการตามแผน

ปราณี อิ่มสมบัติ (2546, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ จังหวัดอ่างทอง สาธารณสุขศาสตร์มหาบัณฑิต (บริหารสาธารณสุข) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผลการวิจัย พบว่า สมาชิกชมรมผู้สูงอายุ จังหวัดอ่างทอง ส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 70.09 ปี มีสถานภาพสมรสคู่ ภาวะความรับผิดชอบในปัจจุบันจะช่วยเหลืองานในครอบครัว เรียนจนชั้นประถมศึกษา มีรายได้เฉลี่ย 2,808 บาทต่อเดือน ภาวะสุขภาพส่วนใหญ่เจ็บป่วยเล็กน้อย เข้าโรงพยาบาลนานานครั้ง ปัจจัยนำ ได้แก่ การมีความรู้เกี่ยวกับชมรมผู้สูงอายุอยู่ในระดับต่ำ ส่วนทัศนคติต่อชมรมผู้สูงอายุและการรับรู้ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุอยู่ในระดับสูง ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ การเข้าถึงบริการชมรมผู้สูงอายุอยู่ในระดับสูง ปัจจัยเสริม ได้แก่ การได้รับสนับสนุนทางสังคมจากสมาชิกครอบครัวและเพื่อน โดยรวม

อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า อายุ เพศ สถานภาพสมรส และการรับรู้ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ ส่วนปัจจัยที่พบความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ ได้แก่ ภาวะความรับผิดชอบในปัจจุบัน ภาวะสุขภาพ ส่วนรายได้ ระดับการศึกษา ทักษะติดต่อชมรมผู้สูงอายุ และการได้รับสนับสนุนทางสังคม โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ ความรู้เกี่ยวกับชมรมผู้สูงอายุ และการเข้าถึงบริการชมรมผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์ทางลบกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.001$)

นรุท พึ่งสุข (2546, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพัฒนา จำกัด จังหวัด ผลการวิจัยพบว่า

1. โดยรวมสมาชิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มในระดับมาก และสมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม ได้แก่ การกู้เงินระยะสั้น การไปร่วมประชุมใหญ่สามัญ การซื้อสินค้าจากกลุ่มนำมาจำหน่าย การบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ซึ่งกลุ่มจัดขึ้น การรับบริการเผยแพร่ความรู้จากเจ้าหน้าที่ หรือผู้เกี่ยวข้องที่กลุ่มจัดขึ้น ซึ่งสมาชิกจำนวนน้อยที่สุดมีส่วนร่วมในกิจกรรม การรวบรวมผลผลิต หรือผลิตภัณฑ์ เพื่อให้กลุ่มนำมาขายร่วมกัน ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิก ได้แก่ ตำแหน่งทางสังคม การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ การติดต่อผู้นำท้องถิ่น

3. ประเด็นปัญหาของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกมากที่สุด คือ การรวบรวมผลผลิต และผลิตภัณฑ์ เพื่อให้กลุ่มนำมาขายร่วมกัน

กรณิศ เชื้อศิริถาวร (2544, 83) ได้วิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อำเภอภูซัด จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิก อยู่ในระดับมาก และปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพการสมรส ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม ได้แก่ จำนวนแรงงานภายในครัวเรือน ผลตอบแทนที่ได้รับจากกลุ่มรายได้ของครัวเรือน ปัจจัยทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม ได้แก่ สถานภาพในกลุ่ม ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม การเป็นสมาชิกกลุ่มระยะห่างจากบ้านถึงที่ทำการกลุ่ม ความพึงพอใจในกิจกรรมกลุ่ม ความพึงพอใจต่อคณะกรรมการในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม และการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่ง ตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การทดสอบแบบสอบถาม
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากร/ตัวแทนกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ที่ลงทะเบียนในจังหวัดสุรินทร์ ปี 2549 จาก 14 อำเภอ 3 กิ่ง/อำเภอ จำนวน 901 กลุ่ม ๆ ละ 1 ราย รวม 901 ราย

1.2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง หากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณหาจำนวนตัวอย่าง ของ Taro Yamane (Yamane 1973 อ้างถึงใน รังสรรค์ ประเสริฐศรี 2548 : 43) ที่มีค่าความ คลาดเคลื่อน 0.05 ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สูตร } n &= \frac{N}{1 + N(e)^2} \\ \text{โดยที่ } n &= \text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง} \\ N &= \text{จำนวนประชากร} \\ e &= \text{ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม (Sampling error) = 0.05} \\ \text{แทนค่าสูตร } n &= \frac{901}{1 + 901(0.05)^2} \\ \text{ซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่าง} &= 277 \text{ คน} \end{aligned}$$

จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 277 ราย จาก 14 อำเภอ 3 กิ่งอำเภอ ซึ่งแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ มีจำนวนสมาชิกไม่เท่ากัน ผู้วิจัยจึงใช้วิธีหาสัดส่วนร้อยละของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ของแต่ละอำเภอ แล้วจึงทำการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่ต้องการ ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 กลุ่มตัวอย่างประชากรผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสุรินทร์

ที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ปี 2549	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	เมืองสุรินทร์	181	55
2	กาบเชิง	31	11
3	ปราสาท	43	14
4	บัวเชด	28	8
5	ลำดวน	21	6
6	สังขะ	35	11
7	ศรีขรภูมิ	48	14
8	ลำโรงทาน	68	22
9	สนม	47	14
10	ท่าตูม	63	19
11	ชุมพลบุรี	31	8
12	รัตนบุรี	66	19
13	จอมพระ	48	14
14	พนมดงรัก	14	6
15	ศรีณรงค์	15	6
16	เขวาสินรินทร์	130	39
17	โนนนารายณ์	32	11
	รวม	901	277

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถาม (Questionnaire) ขึ้น โดยอาศัย แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนได้นำแบบสอบถามการวิจัยของบุคคลอื่นมาปรับใช้เป็นแนวทาง เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อใช้สอบถามประชาชน/ตัวแทน ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสุรินทร์ โดยแบบสอบถาม ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์ โดยผู้ตอบจะเลือกกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างคำว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” แล้วนำมาตรวจเฉลยค่าคะแนนตามเกณฑ์ดังกล่าว

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ เป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 3 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์กำหนดค่า ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง คาดหวังผลประโยชน์น้อย หรือไม่คาดหวังผลประโยชน์เลย

ระดับ 2 หมายถึง คาดหวังผลประโยชน์ปานกลาง

ระดับ 3 หมายถึง คาดหวังผลประโยชน์ทุกครั้งหรือมาก

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการประชุม การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก การมีส่วนร่วมในการการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ และการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ เป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 3 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์กำหนดค่า ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมน้อย หรือไม่มีส่วนร่วมเลย

ระดับ 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมปานกลาง

ระดับ 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมทุกครั้งหรือมาก

ตอนที่ 5 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ การดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

2.2 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับร่าง เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบ ขอคำแนะนำ

2.3 นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ได้รับการแนะนำและแก้ไขแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาอีกครั้ง เพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

2.4 นำแบบสอบถามฉบับจริงไปทดลองใช้ (Try Out) กับประธาน/ตัวแทน กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสุรินทร์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนนวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ซึ่งได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.887

2.5 นำแบบสอบถามฉบับจริง ไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้กับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัย

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัย จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ

4.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

4.1.1 ร้อยละ

4.1.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

4.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือหาค่าเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ ,2538:200)

4.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบ สมมติฐาน

4.3.1 Eta square ใช้หาความสัมพันธ์ ตัวแปรเพียงด้านเดียว ที่มีข้อมูล

สามารถคำนวณได้ ในกรณีนี้ใช้กับการหาความสัมพันธ์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล กับ การมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ 5 ด้าน ที่มีค่าข้อมูลอันตรภาค สามารถคำนวณได้

4.3.2 สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน(Pearson product moment correlation; Coefficient r_{xy})

ใช้วัดความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสองด้านที่มีข้อมูลสามารถคำนวณได้ ในกรณีนี้ใช้กับตัวแปรต้นเรื่องความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ และการคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ กับ การมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ 5 ด้าน ที่มีค่าข้อมูลอันตรภาค สามารถคำนวณได้

4.3.3 การแปลความหมายข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายจากการวิเคราะห์ ดังนี้

1) ตอนที่ 2 เพื่อหาความสัมพันธ์ ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ กับ การมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP โดยการให้คะแนน มีความหมาย ดังนี้

ตอบ ถูก มีค่าคะแนน 1 คะแนน

ตอบ ผิด มีค่าคะแนน 0 คะแนน

การแปลความหมายระดับความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ดังนี้

ตอบถูก 9 – 10 คะแนน ระดับสูงมาก

ตอบถูก 7 – 8 คะแนน ระดับสูง

ตอบถูก 5 – 6 คะแนน ระดับปานกลาง

ตอบถูก 0 – 4 คะแนน ระดับต่ำ

2) ตอนที่ 3 และ 4 ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เป็นเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.00 ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 1.67 – 2.33 ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.66 ระดับน้อย

2) ค่าสัมพัทธ์ของ Eta square (Eta : η) แปลความหมาย ดังนี้

(1) ค่า η ระหว่าง 0.70 ถึง 1.00 หมายถึง ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันมาก เท่ากับร้อยละ 70 ถึง 100

(2) ค่า η ระหว่าง 0.40 ถึง 0.69 หมายถึง ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันปานกลาง เท่ากับ ร้อยละ 40 ถึง 69

(3) ค่า η ระหว่าง 0.00 ถึง 0.39 หมายถึง ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันต่ำ เท่ากับ ร้อยละ 0 ถึง 39

3) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r_{xy}) แปลความหมายระดับความสัมพันธ์ ดังนี้

(1) ค่า r_{xy} อยู่ระหว่าง 0.81 ถึง 1.00 หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันอยู่ในระดับสูงสุด

(2) ค่า r_{xy} อยู่ระหว่าง 0.61 ถึง 0.80 หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับสูง

(3) ค่า r_{xy} อยู่ระหว่าง 0.41 ถึง 0.60 หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับปานกลาง

(4) ค่า r_{xy} อยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.40 หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับต่ำ

(5) ค่า r_{xy} อยู่ระหว่าง 0.00 ถึง 0.19 หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับต่ำมาก

(6) ค่า r_{xy} เป็นลบ หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่าย หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ได้แบ่งการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 8 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก การเป็นสมาชิก เครือข่าย บทบาท/สถานภาพในเครือข่าย ประเภทผลิตภัณฑ์ ประเภทผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 3 ความคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรม เครือข่าย หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่าย หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 6 ความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 7 ความสัมพันธ์ ระหว่างความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่าย หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 8 ความสัมพันธ์ ระหว่างความคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรม เครือข่าย หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

**ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก การเป็นสมาชิก
เครือข่าย บทบาท/สถานภาพในเครือข่าย ประเภทผลิตภัณฑ์ ประเภท
ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ**

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ผลิต /ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสุรินทร์

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	60	21.70
หญิง	217	78.30
รวม	277	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 41 ปี	75	27.08
41 – 50 ปี	112	40.43
มากกว่า 50 ปี	90	32.49
รวม	277	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษา - ประถมศึกษา	141	50.90
มัธยมศึกษา	113	40.80
สูงกว่ามัธยมศึกษา	23	8.30
รวม	277	100.00
4. อาชีพ		
เกษตรกรรม (ทำนา,ทำไร่,ทำสวน)	244	88.10
ค้าขาย บริการ ทอผ้า และอื่นๆ	33	11.90
รวม	277	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
5. สถานภาพการเป็นสมาชิกเครือข่าย		
เป็นสมาชิกเครือข่าย	251	90.60
ไม่ได้เป็นสมาชิกเครือข่าย	26	9.40
รวม	277	100.00
6. บทบาทหรือสถานภาพในเครือข่าย		
เป็นสมาชิกเครือข่าย	225	89.64
เป็นคณะกรรมการเครือข่าย	26	10.36
รวม	251	100.00
7. ประเภทผลิตภัณฑ์		
อาหาร เครื่องดื่ม และสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	64	23.10
ผ้า เครื่องแต่งกาย	150	54.15
ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก	63	22.75
รวม	277	100.00
8. ประเภทผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ		
รายเดิม	215	77.61
รายใหม่	62	22.39
รวม	277	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 78.30 เพศชาย ร้อยละ 21.70 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 40.43 รองลงมาได้แก่ อายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 32.49 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่าประถมศึกษา – ประถมศึกษา ร้อยละ 50.90 รองลงมาคือ มัธยมศึกษา ร้อยละ 40.80 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักเกษตรกรรม (ทำนา ทำไร่ ทำสวน) ร้อยละ 88.10 เป็นสมาชิกเครือข่ายฯ ร้อยละ 90.60 มีบทบาท/สถานภาพในเครือข่ายฯ เป็นสมาชิก ร้อยละ 89.64 ประเภทผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่เป็นประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย ร้อยละ 54.15 และเป็นผู้ผลิต/ผู้ประกอบการรายเดิม ร้อยละ 77.61

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

ตารางที่ 4.2 ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์ของผู้ผลิต/
ผู้ประกอบการ OTOP

n = 277

ความรู้	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานด้านการตลาดของเครือข่ายกลุ่มอาชีพ และจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของจังหวัดสุรินทร์	264	95.30	13	4.70
2. สมาชิกเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ต้องเป็นกลุ่มอาชีพ/ผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ/กิ่งเขตเท่านั้น	244	88.10	33	1.90
3. สมาชิกเครือข่าย หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์มีสิทธิและหน้าที่ในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เครือข่าย จัดขึ้น	260	93.90	17	6.10
4. สมาชิกเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ไม่ต้องเป็นสมาชิกเครือข่าย หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ	128	46.20	149	53.80
5. คณะกรรมการเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ต้องมาจากการคัดสรรจากแต่ละอำเภอ อำเภอละ 3 คน	241	87.00	36	13.00

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n = 277

ความรู้	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
6. ประธานคณะกรรมการเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ มีอำนาจหน้าที่ ควบคุมการดำเนินงานทั่วไปของเครือข่ายฯ ให้ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และอยู่ใน วัตถุประสงค์	255	92.10	22	7.90
7. รองประธานคณะกรรมการเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ มีอำนาจหน้าที่ ของประธานคณะกรรมการในกรณีที่ประธาน คณะกรรมการไม่สามารถปฏิบัติงานได้	252	91.00	25	9.00
8. สมาชิกเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ไม่มีสิทธิและหน้าที่เสนอแก้ไข ข้อบังคับของเครือข่ายฯ ได้	214	77.30	63	22.70
9. แหล่งเงินทุนและทรัพย์สินของเครือข่าย หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ได้มาจากเงินค่าสมัคร เงินตอบแทนต่าง ๆ ที่สมาชิกเครือข่ายจ่ายให้กับเครือข่าย	119	43.00	158	57.00
10. สมาชิกเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ จะขาดจากการเป็นสมาชิก เมื่อกลุ่มเลิกดำเนินกิจการ	223	80.50	54	19.50
รวม	2,200	79.42	570	20.57

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP มีความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมแล้ว ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ตอบถูกร้อยละ 79.42 และส่วนใหญ่ตอบถูก เรื่องวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานเครือข่าย (ข้อ 1) ร้อยละ 95.30 รองลงมา เรื่องสิทธิหน้าที่ของสมาชิก (ข้อ 3) ร้อยละ 93.90 และตอบถูก เรื่อง อำนาจหน้าที่ของประธานกรรมการเครือข่าย (ข้อ 6) ร้อยละ 92.10 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ระดับความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์ของผู้ผลิต/
ผู้ประกอบการ OTOP

n = 277

ระดับคะแนน	ตอบถูก จำนวน(คน)	ร้อยละ	ระดับ
0-4	0	0	ต่ำ
5-6	7	2.53	ปานกลาง
7-8	219	79.06	สูง
9-10	51	18.41	สูงมาก
$\bar{X} = 7.88$ สูงสุด 10 ต่ำสุด 6			

จากตาราง 4.3 พบว่า ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับเครือข่าย
หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ อยู่ในระดับสูง คือ ร้อยละ 79.06 รองลงมา อยู่ใน
ระดับสูงมาก ร้อยละ 18.41 โดยคะแนนความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายฯ เฉลี่ย 7.88 คะแนน คะแนนสูงสุด
10 คะแนน ต่ำสุด 6 คะแนน

ตอนที่ 3 ความคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์

ตารางที่ 4.4 ความคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่ง
ผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์

n = 277

ความคาดหวังผลประโยชน์	ระดับความคาดหวัง						ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	น้อย (1)		ปานกลาง (2)		มาก(3)			
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ		
1. ต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้น	56	20.20	86	31.00	135	48.70	2.28	ปาน กลาง
2. ต้องการได้รับความช่วยเหลือ จากเพื่อนสมาชิกเครือข่ายฯ	88	31.80	125	45.10	64	23.10	1.91	ปาน กลาง
3. ต้องการมีบทบาทในการ ดำเนินงานกิจกรรมของเครือข่ายฯ	134	48.40	100	36.10	43	15.50	1.67	ปาน กลาง
4. ต้องการมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ ของสังคม	124	44.80	87	31.40	66	23.80	1.79	ปาน กลาง
5. ต้องการได้รับการสนับสนุนด้าน การตลาดและการจำหน่าย ผลิตภัณฑ์จากเครือข่ายฯ	38	13.70	106	38.30	133	48.00	2.34	มาก
6. ต้องการมีเพื่อนเพิ่มขึ้น	117	42.20	107	38.60	53	19.10	1.76	ปาน กลาง
7. ต้องการให้ เครือข่าย ได้รับการ ยอมรับและกลุ่มอื่น ๆ ให้ความ สนใจสมัครเข้าเป็นสมาชิก เครือข่ายฯ	72	26.00	125	45.10	80	28.90	2.02	ปาน กลาง
8. ต้องการใช้เครือข่ายฯ เป็นเวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกันระหว่าง สมาชิก	61	22.00	119	43.00	97	35.00	2.12	ปาน กลาง
รวม	690	31.14	855	38.58	671	30.28	1.98	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP โดยรวมมีความคาดหวัง ผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ อยู่ใน ระดับปานกลาง (1.98) พิจารณาเป็นรายข้อแล้ว ส่วนใหญ่ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ต้องการที่จะ ได้รับการสนับสนุนด้านการตลาดและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากเครือข่ายฯ ระดับมาก (2.34) รองลงมา ต้องการที่จะมีรายได้เพิ่มขึ้น ระดับปานกลาง (2.28) และต้องการใช้เครือข่ายฯ เป็นเวที แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิก ระดับปานกลาง (2.12) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่าย หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

ตารางที่ 4.5 การมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

การมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม						ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	น้อย (1)		ปานกลาง (2)		มาก(3)			
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ		
1. การมีส่วนร่วมในการประชุม	533	48.10	379	34.21	196	17.69	1.69	ปานกลาง
2. การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก	486	58.48	200	24.07	145	17.45	1.58	น้อย
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	793	57.26	374	27.00	218	15.74	1.58	น้อย
4. การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ	860	77.62	170	15.34	78	7.04	1.29	น้อย
5. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	780	70.40	223	20.12	105	9.48	1.39	น้อย
รวม	3,452	62.31	1,346	24.30	742	13.39	1.51	น้อย

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการ ดำเนินงาน เครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย (1.51) พิจารณาแต่ละระดับ คือ ระดับน้อย ร้อยละ 62.31 ระดับปานกลาง ร้อยละ 24.30 ระดับมาก ร้อยละ 13.39

ตารางที่ 4.6 รายละเอียดการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่าย
หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

n = 277

การมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม						ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	น้อย (1)		ปานกลาง (2)		มาก(3)			
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ		
1. การมีส่วนร่วมในการประชุม								
1.1 การจัดเตรียมสถานที่ในการประชุม	139	50.20	87	31.40	51	18.40	1.68	ปานกลาง
1.2 การเข้าร่วมประชุมที่เครือข่ายจัดขึ้น	128	46.20	107	38.60	42	15.20	1.68	ปานกลาง
1.3 การเข้าร่วมประชุมอยู่ในห้องประชุมตั้งแต่เริ่มประชุมจนจบการประชุม	98	35.40	101	36.50	78	28.20	1.92	ปานกลาง
1.4 การเสนอแนะข้อคิดเห็นที่ประชุม	168	60.60	84	30.30	25	9.00	1.48	น้อย
รวม	533	48.10	379	34.21	196	17.69	1.69	ปานกลาง
2. การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก								
2.1 การสมัครเข้าเป็นสมาชิก	120	43.30	100	36.10	57	20.60	1.77	ปานกลาง
2.2 การจ่ายค่าบำรุงประจำปี	191	69.00	47	17.00	39	14.10	1.45	น้อย
2.3 การจ่ายค่าธรรมเนียมแรกเข้า	175	63.20	53	19.10	49	17.70	1.54	น้อย
รวม	486	58.48	200	24.07	145	17.45	1.58	น้อย
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน								
3.1 การร่วมจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตามงานที่เครือข่ายจัดขึ้น	137	49.50	88	31.80	52	18.80	1.69	ปานกลาง
3.2 การร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เครือข่ายดำเนินการ	145	52.30	87	31.40	45	16.20	1.63	น้อย
3.3 ร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาความรู้ระหว่างสมาชิกเครือข่าย	146	52.70	77	27.80	54	19.50	1.66	น้อย
3.4 ร่วมหาเงินทุนและแหล่งเงินทุน	179	64.60	55	19.90	43	15.50	1.50	น้อย
3.5 ร่วมสละเงิน แรงงานและวัสดุอุปกรณ์	186	67.10	67	24.20	24	8.70	1.41	น้อย
รวม	793	57.26	374	27.00	218	15.74	1.58	น้อย

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n = 277

การมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม						ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	น้อย (1)		ปานกลาง (2)		มาก(3)			
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ		
4. การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ								
4.1 ร่วมเป็นคณะกรรมการเครือข่าย ระดับจังหวัด	221	79.80	40	14.40	16	5.80	1.25	น้อย
4.2 ร่วมเป็นคณะกรรมการเครือข่าย ระดับอำเภอ	170	61.40	72	26.00	35	12.60	1.51	น้อย
4.3 ร่วมเป็นกรรมการหลักๆ	234	84.50	21	7.60	10	3.80	1.15	น้อย
4.4 เป็นกรรมการร่วม	223	80.50	37	13.40	17	6.10	1.25	น้อย
รวม	860	77.62	170	15.34	78	7.04	1.29	น้อย
5. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์								
5.1 การรับบริการความรู้ข่าวสาร จากเครือข่าย	168	60.60	83	30.00	26	9.40	1.48	น้อย
5.2 ได้รับผลกำไรหรือค่าตอบแทน จากเครือข่าย	230	83.00	35	12.60	12	4.30	1.20	น้อย
5.3 ได้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ในงานที่ เครือข่ายจัดขึ้น	190	68.60	49	17.70	38	13.70	1.45	น้อย
5.4 ได้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ในนาม เครือข่ายฯ	192	69.30	56	20.20	29	10.50	1.41	น้อย
รวม	780	70.40	223	20.12	105	9.48	1.39	น้อย
รวมทั้งหมด	3,452	62.31	1,346	24.30	742	13.39	1.51	น้อย

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP โดยรวมมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ อยู่ในระดับน้อย (1.51) โดยเรียงจากมากไปน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการประชุม ระดับปานกลาง (1.69) การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก ระดับน้อย (1.58) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ระดับน้อย (1.58) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ระดับน้อย (1.39) และการมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ ระดับน้อย (1.29) เรียงตามลำดับ

ตอนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP
ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

ตารางที่ 4.7 ปัญหา อุปสรรค ของผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่าย
หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

n = 277

ปัญหา อุปสรรค	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์		
1.1 ต้นทุนการผลิตสูง	38	13.71
1.2 ผลิตสินค้าซ้ำซ้อนกัน	13	4.69
1.3 สินค้าไม่ได้มาตรฐาน	7	2.52
2. ด้านการบริหารจัดการเครือข่าย		
2.1 เครือข่ายไม่เข้มแข็งขาดการสร้างพลังของเครือข่าย	32	11.55
2.2 กลุ่มผลิตสินค้า OTOP ไม่เข้มแข็ง และดำเนินการไม่ต่อเนื่อง	30	10.83
2.3 การส่งข้อมูลข่าวสารล่าช้า ไม่ทันเหตุการณ์ ไม่ทั่วถึง	19	6.85
2.4 เครือข่ายขาดการประสานงานกับสมาชิก มีการประชุมบ่อยไม่มี การอบรมให้ความรู้เรื่องเครือข่ายกับสมาชิก	17	6.13
2.5 ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการขาดเงินทุนหมุนเวียน	11	3.97
2.6 เครือข่ายขาดการประชาสัมพันธ์การทำงานของเครือข่ายฯ	9	3.24
2.7 คณะกรรมการเครือข่าย ขาดความเสถียร ไม่เข้มแข็ง ไม่รู้จับบทบาทหน้าที่ ไม่สามัคคีกัน	7	2.52
2.8 เครือข่ายดำเนินกิจกรรมเพื่อสนับสนุนสมาชิกน้อยเกินไป	5	1.80
3. ด้านช่องทางการตลาด		
3.1 ส่วนใหญ่จำหน่ายสินค้าแต่ภายในจังหวัด	25	9.02
3.2 ศูนย์จำหน่ายสินค้า OTOP มีน้อย	14	5.05

จากตาราง 4.7 พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP มีปัญหาด้านการผลิตและการตลาดต้นทุนการผลิตสูง ร้อยละ 13.71 ด้านการบริหารจัดการเครือข่าย เครือข่ายไม่เข้มแข็งขาดการสร้างพลังของเครือข่าย ร้อยละ 11.55 และมีปัญหาด้านช่องทางการตลาด ส่วนใหญ่จำหน่ายสินค้าแต่ภายในจังหวัด ร้อยละ 9.02

ตารางที่ 4.8 ข้อเสนอแนะผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

n = 277

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านการบริหารจัดการเครือข่าย		
1.1 เครือข่ายควรจัดหาเงินทุน หรือแหล่งเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืม	32	11.55
1.2 เครือข่ายควรจัดอบรมให้ความรู้ และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้	26	9.38
1.3 คณะกรรมการเครือข่าย ควรมีความซื่อสัตย์ สามัคคีกันและให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนสมาชิกให้มากกว่านี้	20	7.22
1.4 เครือข่ายควรทำความเข้าใจกับสมาชิกในเรื่องข้อบังคับ กฎระเบียบต่าง ๆ ของเครือข่าย และประสานงานกับสมาชิกให้ทั่วถึง	11	3.97
1.5 เครือข่ายควรให้บริการข่าวสารข้อมูลให้กับสมาชิกมากกว่านี้	9	3.24
1.6 การจัดกิจกรรมควรให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย	1	0.36
2. ด้านช่องทางการตลาด		
2.1 การจัดงานจำหน่ายสินค้า เครือข่ายควรจัดสถานที่ให้เพียงพอและเหมาะสมให้กับสมาชิก	31	11.19
2.2 เครือข่ายควรจัดกิจกรรมจำหน่ายสินค้าสัญจรต่างอำเภอและต่างจังหวัด	6	2.16
3. ด้านการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์		
3.1 เครือข่ายควรส่งเสริมให้สมาชิกผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐาน	16	5.77
3.2 ส่งเสริมการปลูกหม่อน เลี้ยงไหมพื้นเมือง	5	1.80

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการ เครือข่ายควรวางหาเงินทุน หรือแหล่งเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืม ร้อยละ 11.55 ด้านช่องทางการตลาด เครือข่ายจัดงานจำหน่ายสินค้า ควรวางสถานที่ให้เพียงพอ และเหมาะสมให้กับสมาชิก ร้อยละ 11.19 และด้านการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เครือข่ายควรวางส่งเสริมให้สมาชิกผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐาน ร้อยละ 5.77

**ตอนที่ 6 ความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/
ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่าย หนึ่งตำบล
หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์**

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับการมีส่วนร่วม ของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

n = 277

การมีส่วนร่วม	ระดับความสัมพันธ์ (Eta - value)	แปลความหมาย
1. เพศ	.19	ต่ำ
2. อายุ	.07	ต่ำ
3. อาชีพ	.12	ต่ำ
4. ระดับการศึกษา	.20	ต่ำ
5. การเป็นสมาชิกหรือไม่เป็นสมาชิกเครือข่าย	.14	ต่ำ
6. บทบาท/สถานภาพในเครือข่าย	.14	ต่ำ
7. ประเภทผลิตภัณฑ์	.10	ต่ำ
8. ประเภทผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ	.15	ต่ำ
โดยรวม	.14	ต่ำ

ตารางที่ 4.9 พบว่า โดยรวมปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์ อยู่ในระดับต่ำ (0.14) และพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากมากไปน้อย คือ ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ระดับต่ำ (0.20) เพศมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ระดับต่ำ (0.19) และประเภทผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ระดับต่ำ (0.15) เรียงตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ กับการมีส่วนร่วม ของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงาน เครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

n = 277

การมีส่วนร่วม	ระดับความสัมพันธ์ (Eta - value)	แปลความหมาย
เพศ		
1. การมีส่วนร่วมในการประชุม	.18	ต่ำ
2. การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก	.19	ต่ำ
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	.11	ต่ำ
4. การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ	.19	ต่ำ
5. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	.14	ต่ำ
โดยรวม	.19	ต่ำ

ตารางที่ 4.10 พบว่า โดยรวม เพศ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์ อยู่ในระดับต่ำ (0.19) และพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากมากไปน้อย คือ เพศ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก ระดับต่ำ (0.19) การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ ระดับต่ำ (0.19) การมีส่วนร่วมในการประชุม ระดับต่ำ (0.18) การมีส่วนร่วมรับ ผลประโยชน์ ระดับต่ำ (0.14) และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ระดับต่ำ (0.11) เรียงตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ กับการมีส่วนร่วม ของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP
ในการดำเนินงาน เครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์

n = 277

การมีส่วนร่วม	ระดับความสัมพันธ์ (Eta - value)	แปลความหมาย
อายุ		
1. การมีส่วนร่วมในการประชุม	.08	ต่ำ
2. การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก	.04	ต่ำ
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	.03	ต่ำ
4. การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ	.08	ต่ำ
5. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	.14	ต่ำ
โดยรวม	.07	ต่ำ

จากตาราง 4.11 พบว่า อายุมีความสัมพันธ์ กับการมีส่วนร่วม ของผู้ผลิต/
ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงาน เครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์ อยู่ใน
ระดับต่ำ (0.07) และพิจารณาเป็นรายชื่อโดยเรียงจากมากไปน้อย คือ การมีส่วนร่วมรับ
ผลประโยชน์ ระดับต่ำ (0.14) การมีส่วนร่วมในการประชุม ระดับต่ำ (0.08) การมีส่วนร่วมเป็น
คณะกรรมการ ระดับต่ำ (0.08) การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก ระดับต่ำ (0.04) และการมีส่วนร่วมใน
การดำเนินงาน ระดับต่ำ (0.03) เรียงตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่าง อาชีพ กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP
ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์

n = 277

การมีส่วนร่วม	ระดับความสัมพันธ์ (Eta - value)	แปลความหมาย
อาชีพ		
1. การมีส่วนร่วมในการประชุม	.11	ต่ำ
2. การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก	.04	ต่ำ
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	.07	ต่ำ
4. การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ	.18	ต่ำ
5. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	.09	ต่ำ
โดยรวม	.12	ต่ำ

จากตาราง 4.12 พบว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/
ผู้ประกอบการ OTOP เครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์ อยู่ในระดับต่ำ(0.12) และ
พิจารณาเป็นรายชื่อ โดยเรียงจากมากไปน้อย คือ การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ ระดับต่ำ (0.18)
การมีส่วนร่วมในการประชุม ระดับต่ำ (0.11) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ระดับต่ำ (0.09)
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ระดับต่ำ (0.07) และ การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก ระดับต่ำ (0.04)
เรียงตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับการศึกษา กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ ผู้ประกอบการ
OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์

n = 277

การมีส่วนร่วม	ระดับความสัมพันธ์ (Eta - value)	แปลความหมาย
ระดับการศึกษา		
1. การมีส่วนร่วมในการประชุม	.17	ต่ำ
2. การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก	.20	ต่ำ
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	.13	ต่ำ
4. การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ	.17	ต่ำ
5. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	.14	ต่ำ
โดยรวม	.20	ต่ำ

จากตาราง 4.13 พบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ ผู้ประกอบการOTOP เครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์ อยู่ในระดับต่ำ (0.20) และพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากมากไปน้อย คือ การศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก ระดับต่ำ (0.20) การมีส่วนร่วมในการประชุม ระดับต่ำ (0.17) การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ ระดับต่ำ (0.17) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ระดับต่ำ (0.14) และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ระดับต่ำ (0.13) เรียงตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกเครือข่าย กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/
ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
จังหวัดสุรินทร์

n = 277

การมีส่วนร่วม	ระดับความสัมพันธ์ (Eta - value)	แปลความหมาย
การเป็นสมาชิกเครือข่าย		
1. การมีส่วนร่วมในการประชุม	.07	ต่ำ
2. การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก	.17	ต่ำ
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	.13	ต่ำ
4. การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ	.12	ต่ำ
5. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	.07	ต่ำ
โดยรวม	.14	ต่ำ

จากตาราง 4.14 พบว่า การเป็นสมาชิกเครือข่าย มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์ โดยรวม อยู่ในระดับต่ำ (0.14) และพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงจากมากไปน้อย คือ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก ระดับต่ำ (0.17) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ระดับต่ำ (0.13) การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ ระดับต่ำ (0.12) การมีส่วนร่วมในการประชุม ระดับต่ำ (0.07) และการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ระดับต่ำ (0.07) เรียงตามลำดับ

ตารางที่ 4.15 ความสัมพันธ์ระหว่าง บทบาท/สถานภาพในเครือข่าย กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการOTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

n = 277

การมีส่วนร่วม	ระดับความสัมพันธ์ (Eta - value)	แปลความหมาย
บทบาท/สถานภาพในเครือข่าย		
1. การมีส่วนร่วมในการประชุม	.14	ต่ำ
2. การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก	.05	ต่ำ
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	.10	ต่ำ
4. การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ	.17	ต่ำ
5. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	.09	ต่ำ
โดยรวม	.14	ต่ำ

จากตาราง 4.15 พบว่า บทบาท/สถานภาพในเครือข่าย มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ โดยรวม อยู่ในระดับต่ำ (0.14) และพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงจากมากไปน้อย คือ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ ระดับต่ำ (0.17) การมีส่วนร่วมในการประชุม ระดับต่ำ (0.14) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ระดับต่ำ (0.10) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ระดับต่ำ (0.09) และการมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก ระดับต่ำ (0.05) เรียงตามลำดับ

ตารางที่ 4.16 ความสัมพันธ์ระหว่าง ประเภทผลิตภัณฑ์ กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/
ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
จังหวัดสุรินทร์

n = 277

การมีส่วนร่วม	ระดับความสัมพันธ์ (Eta - value)	แปลความหมาย
ประเภทผลิตภัณฑ์		
1. การมีส่วนร่วมในการประชุม	.16	ต่ำ
2. การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก	.08	ต่ำ
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	.09	ต่ำ
4. การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ	.07	ต่ำ
5. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	.21	ต่ำ
โดยรวม	.10	ต่ำ

จากตาราง 4.16 พบว่า ประเภทผลิตภัณฑ์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/
ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์ อยู่ใน
ระดับต่ำ (0.10) และพิจารณาเป็นรายชื่อโดยเรียงจากมากไปน้อย คือ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วน
ร่วมรับผลประโยชน์ ระดับต่ำ (0.21) การมีส่วนร่วมในการประชุม ระดับต่ำ (0.16) การมีส่วนร่วม
ในการดำเนินงาน ระดับต่ำ (0.09) การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก ระดับต่ำ (0.08) และการมีส่วนร่วม
เป็นคณะกรรมการ ระดับต่ำ (0.07) เรียงตามลำดับ

ตารางที่ 4.17 ความสัมพันธ์ระหว่าง ประเภทผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/
ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
จังหวัดสุรินทร์

n = 277

การมีส่วนร่วม	ระดับความสัมพันธ์ (Eta - value)	แปลความหมาย
ประเภทผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ		
1. การมีส่วนร่วมในการประชุม	.12	ต่ำ
2. การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก	.17	ต่ำ
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	.09	ต่ำ
4. การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ	.18	ต่ำ
5. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	.09	ต่ำ
โดยรวม	.15	ต่ำ

จากตาราง 4.17 พบว่า ประเภทผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับต่ำ (0.15) และพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงจากมากไปน้อย คือ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ ระดับต่ำ (0.18) การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก ระดับต่ำ (0.17) การมีส่วนร่วมในการประชุม ระดับต่ำ (0.12) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ระดับต่ำ (0.09) และการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ระดับต่ำ(0.09) เรียงตามลำดับ

**ตอนที่ 7 ความสัมพันธ์ ระหว่างความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
จังหวัดสุรินทร์กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP
ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์**

ตารางที่ 4.18 ความสัมพันธ์ ระหว่างความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
จังหวัดสุรินทร์กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนิน
งานของเครือข่าย หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

n = 277

การมีส่วนร่วม	ระดับความสัมพันธ์ (Pearson)	ค่านัยสำคัญ (Sig)
ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายฯ		
1. การมีส่วนร่วมในการประชุม	.05	.33
2. การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก	.21	.00**
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	.10	.09
4. การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ	.10	.09
5. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	.09	.10
โดยรวม	.13	.02*

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 4.18 พบว่า โดยรวม ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
จังหวัดสุรินทร์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการ
ดำเนินงานของเครือข่าย หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ในระดับต่ำ (0.13) และเป็นไป
ในทิศทางเดียวกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
จังหวัดสุรินทร์ ด้านการมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก มีความสัมพันธ์ ในระดับต่ำ (0.21) ที่นัยสำคัญทาง
สถิติ 0.01 ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประชุม ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมี
ส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ และด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้
เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

**ตอนที่ 8 ความสัมพันธ์ ระหว่างความคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรม
เครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/
ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่ง
ผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์**

ตารางที่ 4.19 ความสัมพันธ์ ระหว่างความคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่าย
หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP
ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

n = 277

ความคาดหวัง	ระดับความสัมพันธ์ (Pearson)	ค่านัยสำคัญ (Sig)
ความคาดหวังผลประโยชน์		
1. การมีส่วนร่วมในการประชุม	.42	.00**
2. การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก	.32	.00**
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	.40	.00**
4. การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ	.26	.00**
5. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	.26	.00**
โดยรวม	.42	.00*

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 4.19 พบว่า โดยรวม ความคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรม
เครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ
OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่าย หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ในระดับปาน
กลาง (0.42) และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรม
เครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/
ผู้ประกอบการ OTOP ทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประชุม ระดับ
ปานกลาง (0.42) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ระดับต่ำ (0.40) ด้านการมีส่วนร่วมเป็น

สมาชิก ระดับต่ำ (0.32) ด้านการมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ ระดับต่ำ (0.26) และด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ระดับต่ำ (0.26) เรียงตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

1.1.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

1.1.3 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ ประธาน/ตัวแทน กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ของ จังหวัดสุรินทร์ จากการสำรวจและลงทะเบียนกลุ่มผู้ผลิต / ผู้ประกอบการ OTOP ประจำปี 2549 จำนวน 901 กลุ่ม ๆ ละ 1 ราย รวม 901 ราย จาก 14 อำเภอ 3 กิ่งอำเภอ

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย คัดเลือกจากประชากรกลุ่มที่เป็นกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ของจังหวัดสุรินทร์ รวมประชากรทั้งสิ้น 901 คน โดยการใช้สูตรในการคำนวณหากลุ่มตัวอย่างของ Yamane ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 277 ตัวอย่าง การสุ่มหากกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 5 ส่วน คือ ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความรู้เรื่องเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ตอนที่ 3 เกี่ยวกับการคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของ

เครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ตอนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

1.2.3 การทดสอบแบบสอบถาม

นำแบบสอบถามไปทดสอบกับ ประธาน/ตัวแทน กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ของจังหวัดสุรินทร์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย เพื่อทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของ ครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.887 และปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม แล้วจึงใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่างต่อไป

1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำหนังสือจากสำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นสำนักงานต้นสังกัดของผู้วิจัย เพื่อขอความร่วมมือจากผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกรอกแบบสอบถาม แล้วดำเนินการส่งไปทางไปรษณีย์ เมื่อกรอกเสร็จแล้วให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนมาให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์

1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือหาค่าเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของ ครอนบาค สถิติที่ใช้ในการทดสอบ สมมติฐาน

1) Eta square ใช้หาความสัมพันธ์ กรณีตัวแปรเพียงด้านเดียว ที่มีข้อมูลสามารถคำนวณได้ ในกรณีนี้ใช้กับการหาความสัมพันธ์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP กับ การมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ 5 ด้าน ที่มีค่าข้อมูลอันตรภาค สามารถคำนวณได้

2) สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation; Coefficient r_{xy}) ใช้วัดความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสองด้านที่มีข้อมูลสามารถคำนวณได้ ในกรณีนี้ใช้กับตัวแปรต้น เรื่องความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ และการคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ กับ การมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ 5 ด้าน ที่มีค่าข้อมูลอันตรภาค สามารถคำนวณได้

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 78.30 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 40.43 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบต่ำกว่าประถมศึกษา - ประถมศึกษา ร้อยละ 50.90 อาชีพหลักส่วนใหญ่ เกษตรกรรม ร้อยละ 88.10 ส่วนใหญ่เป็นสมาชิก

เครือข่ายฯ ร้อยละ 90.60 มีบทบาท/สถานภาพในเครือข่ายฯ เป็นสมาชิก ร้อยละ 89.64 ประเภทผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่เป็นประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย ร้อยละ 54.15 และเป็นผู้ผลิต/ผู้ประกอบการรายเดิม ร้อยละ 77.61

1.3.2 ปัจจัยแวดล้อม ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ อยู่ในระดับสูง คือ ร้อยละ 79.06 ส่วนการคาดหวังผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ อยู่ในระดับปานกลาง (1.98)

1.3.3 การมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย (1.51) พิจารณาแต่ละระดับ คือ ระดับน้อย ร้อยละ 62.31 ระดับปานกลาง ร้อยละ 24.30 ระดับมาก ร้อยละ 13.39

1.3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยแวดล้อม กับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า

1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก การเป็นสมาชิกเครือข่าย บทบาทหรือสถานภาพในเครือข่าย ประเภทผลิตภัณฑ์ ประเภทผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

2) ปัจจัยแวดล้อม ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ การคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

1.3.5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

1) ปัญหาในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ส่วนใหญ่ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP มีปัญหาด้านการผลิตและการตลาดเรื่อง ต้นทุนการผลิตสูง ร้อยละ 13.71 ด้านการบริหารจัดการเครือข่าย เรื่องเครือข่ายไม่เข้มแข็งขาดการสร้างพลังของเครือข่าย ร้อยละ 11.55 และมีปัญหาด้านช่องทางการตลาด เรื่องส่วนใหญ่จำหน่ายสินค้าแต่ภายในจังหวัด ร้อยละ 9.02

2) ข้อเสนอแนะ การดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP เสนอแนะว่า ด้านการบริหารจัดการ เครือข่ายควรจัดหาเงินทุน หรือแหล่งเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืม ร้อยละ 11.55 ด้านช่องทางการตลาด เครือข่ายจัด

สมมติฐานที่ 8 ประเภทผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ยืนยันสมมติฐาน คือ ประเภทผู้ผลิต/ผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

สมมติฐานที่ 9 ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ยืนยันสมมติฐาน คือ ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

สมมติฐานที่ 10 การคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ยืนยันสมมติฐาน คือ การคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

2. การอภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า

2.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP จากผลการวิจัยพบว่า

1) เพศ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ เนื่องจากสังคมไทยส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญในเรื่องเพศในการทำกิจกรรมด้านต่าง ๆ จากการวิจัยพบว่า ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 78.30 ซึ่งการผลิตสินค้า OTOP ส่วนใหญ่ทำเป็นอาชีพเสริมสตรีมีบทบาทสำคัญในการรวมกลุ่มกันเพื่อหารายได้เสริม

ให้กับครอบครัว จึงส่งผลให้สตรีมีความกระตือรือร้นในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
เครือข่ายฯ ด้วย

2) อายุเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/
ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ จาก
การวิจัยพบว่า ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 41 – 50 ปี ซึ่งเป็นวัยกลางคน
เป็นกลุ่มคนที่มีความรัก ความผูกพันกับท้องถิ่น เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ
ประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชน สามารถสร้างสรรค์สินค้า OTOP ให้เข้ากับวิถีชุมชน
ได้อย่างดี อีกทั้งวัยนี้ภาระหน้าที่ในการดูแลครอบครัว และเลี้ยงดูบุตรลดน้อยลง จึงมีเวลามาก
พอที่จะหาโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของเครือข่ายฯ ได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ
เบญจา จันทร และคณะ (2547, บทคัดย่อ) พบว่า อายุ มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน
ท้องถิ่นในการบริหารจัดการ ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นอกจากนี้ ชูชาติ ผิวสว่าง (2548,
บทคัดย่อ) พบว่า อายุ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนา
ท้องถิ่น และกรณิศ เชื้อศิริถาวร (2544,83) พบว่า ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน
เกษตรกรมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร คือ อายุ

3) ระดับศึกษา เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของกลุ่ม
ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์
ถึงแม้ว่า การศึกษาจะมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจต่อการมีส่วนร่วม เพราะผู้ที่ได้รับ
การศึกษาสูงย่อมสามารถรับรู้ เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้น และสามารถหาแนวทางในการแก้ปัญหาได้ดี
แต่ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษา – ประถมศึกษา เมื่อ
พิจารณาจากตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว พบว่า ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP เป็นคนที่มี
ประสบการณ์ มีความรู้ความเข้าใจวิถีชีวิตชุมชน สามารถผลิตสินค้า OTOP ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน
ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนได้ ทำให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเครือข่ายฯ ตามไปด้วย
สอดคล้องกับการศึกษาของ สิริณี สังคะพัฒน์ (2548, บทคัดย่อ) พบว่า ระดับการศึกษามี
ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ปราณี อิ่มสมบัติ (2546,บทคัดย่อ)
พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ คือ ระดับ
การศึกษา นอกจากนี้ กรณิศ เชื้อศิริถาวร (2544, 83) พบว่า ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของสมาชิก
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน
เกษตรกร คือ ระดับการศึกษา

4) อาชีพหลัก เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/
ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ จาก

การวิจัยพบว่า อาชีพหลักส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพที่มีความสัมพันธ์กับการผลิตสินค้า OTOP เพราะสินค้า OTOP ส่วนใหญ่ใช้วัตถุดิบทางเกษตร ในท้องถิ่นมาพัฒนาให้เป็นสินค้า OTOP นอกจากนี้ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP มีวัตถุประสงค์ในการผลิต/จำหน่ายสินค้า เพื่อสร้างงาน สร้างรายได้ เป็นอาชีพเสริมให้กับครอบครัว หลังจากฤดูกาลทำการเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพหลัก ส่งผลให้ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ต้องการเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเครือข่าย เพื่อต้องการสนับสนุนด้านการตลาด การจำหน่ายสินค้า สอดคล้องกับการศึกษาของ เกียรติศักดิ์ เจริญคงธรรม (2546, บทคัดย่อ) พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผล และสามารถทำนายการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคมของสมาชิกสโมสรไลออนส์สากล คือ อาชีพ นอกจากนี้ สุวัสสา วิเศษคุณพิณีจ (2548, บทคัดย่อ) พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม คือ อาชีพ

5) การเป็นสมาชิกเครือข่าย เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ เพราะการเป็นสมาชิกเครือข่าย จะมีโอกาสพบปะ แลกเปลี่ยนข่าวสารและรับรู้ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ จากการเข้าร่วมประชุมร่วมกับเครือข่าย ทำให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเครือข่ายฯ สอดคล้องกับการศึกษาของ รสสุคนธ์ จันทรวง (2546, บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำศาสนาอิสลาม คือการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม นอกจากนี้ สุวัสสา วิเศษคุณพิณีจ (2548, บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม คือ การเป็นสมาชิกกลุ่ม และกรณีศ เชื้อศิริถาวร (2544,83) พบว่า การเป็นสมาชิกกลุ่ม เป็นปัจจัยทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน

6) บทบาท/สถานภาพในเครือข่าย เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ จากการวิจัย พบว่า ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP มีสถานภาพ/บทบาทในเครือข่ายเป็นคณะกรรมการน้อย ร้อยละ 18.80 บุคคลที่มีตำแหน่งหรือมีสถานภาพเป็นคณะกรรมการในเครือข่ายมีโอกาสในการรับรู้ข่าวสารหรือปฏิบัติได้มากกว่าเป็นสมาชิกธรรมดา เพราะสังคมไทยมีค่านิยมยกย่องหรือยอมรับบุคคลที่มีตำแหน่งทางสังคม ทำให้บุคคลที่มีตำแหน่งทางสังคมต้องเป็นตัวอย่างให้กับบุคคลอื่น และถูกคาดหวังในบทบาทจากสมาชิกทั่วไปซึ่งมีจำนวนมาก คือ เป็นผู้แทนของสมาชิกในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมเครือข่าย ซึ่งเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมทางอ้อมของสมาชิกโดยผ่านผู้แทนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของ นีรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527 : 19) และการศึกษาของ เคโซ แสนภักดี

(2546, บทคัดย่อ) พบว่า ตำแหน่งทางสังคม เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ชูชาติ ผิวสว่าง (2548, บทคัดย่อ) พบว่า บทบาทในหมู่บ้าน เป็นปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น สิริณี สังคะพัฒน์ (2548, บทคัดย่อ) พบว่า สถานภาพทางสังคม มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เกียรติศักดิ์ เจริญคุณธรรม (2546, บทคัดย่อ) พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผล และสามารถทำนายการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคมของสมาชิกสโมสรไลออนส์สากล คือ ตำแหน่งทางสังคม และกรณีศึกษา เชื้อศิริถาวร (2544,83) พบว่า ปัจจัยทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร คือ สถานภาพในกลุ่ม

7) ประเภทผลิตภัณฑ์ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ จากการวิจัย พบว่า ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย เนื่องจากในอดีตชนบทของไทยสตรีเมื่อว่างเว้นจากการทำอาชีพเกษตรกรรม จะทอผ้าไว้สวมใส่ในครอบครัว และใช้ในงาน พิธีต่าง ๆ เช่น งานบุญ งานบวช งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ ต่อมารัฐบาลได้ส่งเสริม และสนับสนุน โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชุมชน ประชาชนในชุมชนจึงได้นำทรัพยากร ภูมิปัญญาต่าง ๆ ที่สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีต มาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP คือ การทอผ้า ซึ่งอยู่ในประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย นั่นเอง

8) ประเภทผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ จากการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP รายเดิม เนื่องจากผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ รายเดิม เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกิจกรรมกับโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ และเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ แล้วได้มีความรู้ความเข้าใจ และทราบถึงผลประโยชน์ที่ตัวเองและกลุ่มจะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว ทำให้มีความรู้สึกลอยๆมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ รายใหม่

2.1.2 ปัจจัยแวดล้อม จากผลการวิจัย พบว่า

1) ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ เนื่องจากผู้นำเครือข่าย ทั้งประธานคณะกรรมการเครือข่าย และเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง และมีความชัดเจน สร้างความเข้าใจตรงกัน โดยการชี้แจงลักษณะกิจกรรมการดำเนินงาน วัตถุประสงค์ของเครือข่ายฯ ซึ่งให้เห็นประโยชน์ต่าง ๆ จากการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายฯ ของ

สมาชิก นั่นคือ เมื่อสมาชิกเครือข่ายมีความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายฯมากเท่าใด การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเครือข่ายก็มากยิ่งขึ้นด้วย ตรงกันข้าม ถ้าสมาชิกเครือข่ายมีความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายฯน้อย มักจะไม่เข้ามามีส่วนร่วมเพราะไม่รู้ถึงรายละเอียดและผลประโยชน์ที่ตนจะได้รับ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ รสสุคนธ์ จันทรง (2546, บทคัดย่อ) เบญจา จันทร และคณะ (2547, บทคัดย่อ) เดโช แสนภักดี (2546, บทคัดย่อ) ชูชาติ ผิวสว่าง (2548, บทคัดย่อ) สิริราณี สังคะพัฒน์ (2548, บทคัดย่อ) อุมารณ์ จิตุนวรัตน์ (2548, บทคัดย่อ) เกียรติศักดิ์ เจริญคุณธรรม (2546, บทคัดย่อ) สุวิศสา วิเศษคุณพิณิจ (2548, บทคัดย่อ) และปราณี อิมสมบัติ (2546, บทคัดย่อ)

2) การคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ เนื่องจาก เมื่อผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP คาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายฯ ยิ่งเป็นแรงผลักดันให้ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP มีความมุ่งมั่นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเครือข่ายฯ เพื่อให้เกิดผลที่เป็นไปตามสิ่งที่คาดหวังไว้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เดโช แสนภักดี (2546, บทคัดย่อ) พบว่า ความคาดหวังผลประโยชน์ตอบแทน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ และเกียรติศักดิ์ เจริญคุณธรรม (2546, บทคัดย่อ) พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผล และสามารถทำนายการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคมของสมาชิกสโมสรไลออนส์สากล คือ ความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับ

2.2 ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ จากการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ เป็น 5 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประชุม ด้านการมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ และด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ผลการวิจัยพบว่า

กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ โดยเรียงจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประชุม ระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก ระดับต่ำ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ระดับต่ำ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ระดับต่ำ และด้านการมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ ระดับต่ำ โดยรวมอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อุมารณ์ จิตุนวรัตน์ (2548, บทคัดย่อ) ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการรักษาสิ่งแวดล้อมโดยใช้มูลนิธิที่มีประสิทธิภาพ (EM) กรณีศึกษาเคหะชุมชนนันทบุรี จังหวัดนันทบุรี โดยรวม อยู่ใน

ระดับน้อย และปราณี อิมสมบัติ (2546,บทคัดย่อ) พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรม
ชมรมผู้สูงอายุ จังหวัดอ่างทอง โดยรวมอยู่ในระดับต่ำ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

2.2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการประชุม ระดับปานกลาง เนื่องจากข้อบังคับของ
เครือข่ายฯ กำหนดให้คณะกรรมการเครือข่ายฯ จัดให้มีการประชุมอย่างน้อย 3 เดือนต่อ 1 ครั้ง ทำ
ให้มีการประชุมน้อยครั้ง และในการประชุมแต่ละครั้งผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่มักจะเป็น
คณะกรรมการเครือข่ายฯ และสมาชิกเพียงบางส่วน ทั้งนี้เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องค่าใช้จ่าย และ
ระยะทางในการเดินทางมาประชุม

2.2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิก ระดับต่ำ เนื่องจากเครือข่ายได้จัดตั้ง
ในปี 2547 ดำเนินงานมาถึงปัจจุบัน(ปี 2549) จำนวน 3 ปี เครือข่ายมีการเปิดรับสมาชิก จำนวน 3
ครั้ง (ปีละครั้ง) ทำให้กลุ่มอาชีพสมัครเข้าเป็นสมาชิกได้น้อยครั้ง นอกจากนี้ตามข้อบังคับเครือข่าย
ฯ ได้กำหนดคุณสมบัติของสมาชิก จะต้องเป็นกลุ่มอาชีพหรือผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนไว้กับ
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ/กิ่งอำเภอเท่านั้น ทำให้กลุ่มอาชีพอื่น หรือผู้ที่สนใจ ที่ไม่ได้
ลงทะเบียนไม่สามารถสมัครเข้าเป็นสมาชิกเครือข่ายฯ ได้

2.2.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ระดับต่ำ เนื่องจากผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ
OTOP ผลิต/จำหน่ายสินค้า OTOP เป็นเพียงอาชีพเสริม เพราะส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพ
เกษตรกรรม มีรายได้น้อย ไม่สามารถสละเวลา เงิน แรงงาน และวัสดุอุปกรณ์ ให้กับเครือข่ายได้
ดังนั้นในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ที่เข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่ายฯ
คือกลุ่ม/ผู้ประกอบการที่เข้มแข็ง มีศักยภาพ มีเงินทุนเพียงพอ ซึ่งมีจำนวนน้อย อีกทั้งเครือข่ายหนึ่ง
ตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ดำเนินงานมา 3 ปี (ปี 2547-2549) ยังขาดวัสดุ อุปกรณ์ และ
งบประมาณในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้ไม่สามารถช่วยเหลือสมาชิกได้อย่างเต็มที่

2.2.4 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ระดับต่ำ เนื่องจากเครือข่ายมีเงินทุนในการ
ดำเนินงานน้อย ทำให้การบริการความรู้ ข่าวสาร แก่สมาชิกได้น้อย และไม่ทั่วถึง การจัดหาทุน โดย
การจัดกิจกรรมของเครือข่ายฯ มีกำไรน้อย ทำให้ไม่สามารถจัดสรรผลประโยชน์หรือค่าตอบแทน
ให้กับสมาชิกได้อย่างเพียงพอ การจัดกิจกรรมของเครือข่ายฯ มีสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมน้อย
เนื่องจากในการเข้าร่วมกิจกรรมต้องการเสียค่าใช้จ่ายบางส่วน เช่น ค่าค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ถ้า
เป็นกิจกรรมจำหน่ายสินค้า มีค่าใช้จ่าย คือ ค่าไฟฟ้า ค่าสถานที่ ทำให้กลุ่ม/ผู้ประกอบการที่ยังไม่
เข้มแข็ง ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องค่าใช้จ่าย

2.2.5 การมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ ระดับต่ำ เนื่องจากตามข้อบังคับ
ของเครือข่ายฯ คณะกรรมการเครือข่ายฯ ต้องคัดสรรมาจากแต่ละอำเภอ ซึ่งยังไม่เปิดกว้างสำหรับ

สมาชิกอื่นหรือบุคคลภายนอกที่มีความรู้ความสามารถ พร้อมทั้งจะทำงานเพื่อส่วนร่วม สมัครเข้ามาเป็นคณะกรรมการเครือข่าย อีกทั้งคณะกรรมการเครือข่ายมีวาระดำรงตำแหน่ง 2 ปี และเครือข่ายดำเนินการมา 3 ปี มีการคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่าย จำนวน 2 ชุด ทำให้มีผู้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ อยู่ในระดับต่ำ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ครั้งนี้

3.1.1 ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ส่วนใหญ่อายุ 41 – 50 ปี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะควรส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิต/จำหน่ายสินค้า OTOP เพื่อสร้างความรัก ความผูกพัน ความภาคภูมิใจ และเป็นการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ตลอดไป

3.1.2 ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และดำเนินการผลิต/จำหน่ายสินค้า OTOP เป็นเพียงอาชีพเสริม ควรส่งเสริมผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ให้พัฒนาเป็นผู้ผลิต SMEs เพื่อให้การผลิตสินค้า OTOP เป็นอาชีพหลัก โดยการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการบริหารจัดการ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการฝึกอบรมเพิ่มพูนทักษะผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP

3.1.3 ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่อยู่ในประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ คือ การผลิตสินค้าประเภทเดียวกัน ซ้ำซ้อนกัน ทำให้มีปัญหาในเรื่องการตลาด ผู้วิจัยเห็นว่า ควรส่งเสริมให้ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการผลิตสินค้าที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น หรือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่ม ให้แตกต่างกับกลุ่มอื่น แต่ยังคงไว้ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่น จะทำให้สินค้ามีความหลากหลาย เป็นที่นิยมของตลาด และเกิดความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาของชุมชน

3.1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยขอเสนอ เครือข่ายควรทบทวน ข้อบังคับ และปรับปรุงโครงสร้างคณะกรรมการ การสรรหาและคัดเลือกคณะกรรมการเครือข่าย ควรมาจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารจัดการ มีจิตสาธารณะ มีความพร้อมที่จะเสียสละเพื่อส่วนรวม และสามารถสรรหาจากบุคคลภายนอกเครือข่ายๆ ได้ด้วย เรื่องเงินทุนของเครือข่ายควรจัดกิจกรรมเพื่อหาทุนเพิ่มและจัดหาแหล่งทุนในการดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายๆ เช่น การจัดทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างแหล่งทุนกับคณะกรรมการเครือข่ายๆ ประสานกับภาคราชการและภาคเอกชน เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ในส่วนของการจัดสรรผลประโยชน์จากเครือข่ายๆสู่สมาชิก และชุมชน เครือข่ายควรให้บริการข่าวสารที่เป็นปัจจุบันแก่สมาชิกมากยิ่งขึ้น จัดแสดง

และจำหน่ายสินค้าทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด จัดทำ Road Show การเจรจาการค้ากับเครือข่าย OTOP จังหวัดอื่น หรือ จัดกิจกรรมผู้ผลิต/ผู้ประกอบการพบผู้บริโภค ดำเนินการจัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าของอำเภอ/จังหวัด จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ และให้คำแนะนำกับสมาชิกในเรื่องแหล่งทุน เช่น SME Bank ธนาคาร ธกส.ธนาคารออมสิน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1.5 ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาต้นทุนการผลิตสินค้าสูง ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า กลุ่มหรือเครือข่ายควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้วัตถุดิบที่ปลูกเองหรือผลิตขึ้นเองได้ เพื่อลดต้นทุนการผลิต ทั้งนี้จะทำให้กลุ่มหรือเครือข่าย ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่า ปลอดภัย หรือสารเคมี เช่น การปลูกหม่อน เลี้ยงไหม และอีกวิธีการหนึ่งคือ การผลิตสินค้าใหม่ทดแทนหรือสอดคล้องกันโดยใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในชุมชน

3.1.6 ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน เครือข่ายควรให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น เช่น กิจกรรมทำมาตรฐานผู้ผลิต ชุมชนเคลื่อนที่ ,อย.เคลื่อนที่ และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกัน และผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างกันที่สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกันได้ โดยการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการผลิต จัดประชุมสมาชิกให้มีโอกาสพบปะ/เสวนาการผลิตเพื่อให้รู้จักปรับตัวให้ทันต่อเหตุการณ์หรือแนวโน้มตลาดโลก ในส่วนของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ ควรพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน รูปแบบที่ทันสมัย บรรลุเกณฑ์ที่ดึงดูดใจผู้บริโภค สินค้าใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย โดยพิจารณาความต้องการของผู้บริโภคเป็นหลัก

3.1.7 ปัญหากลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการไม่เข้มแข็ง และดำเนินการไม่ต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะว่า เครือข่ายและผู้ที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกผู้ผลิต/ผู้ประกอบการในการจำหน่ายสินค้า และส่งเสริมให้ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการเกิดความรู้ความเข้าใจความรู้ใหม่ ๆ และพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการเชิงธุรกิจอย่างมืออาชีพ และการฝึกอบรมการเข้าถึงแหล่งทุนให้กับผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ

3.1.8 ปัญหาเครือข่ายฯ ไม่เข้มแข็ง มีข้อเสนอแนะว่า การบริหารงานเครือข่าย ควรแบ่งงานให้คณะกรรมการรับผิดชอบให้ชัดเจน และตรงกับความรู้ความสามารถของแต่ละคน ในการคัดเลือกคณะกรรมการที่ จะต้องคัดเลือกบุคคลที่มีความเข้าใจเป้าหมาย มีจิตสาธารณะ มีความพร้อมที่จะเสียสละให้กับเครือข่าย ควรกำหนดการประชุมเพื่อติดตามผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ทบทวน ข้อบังคับ บทบาทหน้าที่ และโครงสร้างของคณะกรรมการเครือข่าย เป็นประจำ เพื่อให้ทันโลก ทันเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างคณะกรรมการ กับสมาชิกหรือกับบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสานงานให้ทั่วถึงและครอบคลุมผู้ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินกิจกรรมเพื่อแสวงหาเงินทุนสนับสนุนเครือข่าย

3.1.9 เจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานรัฐ เอกชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญกับเครือข่าย ให้การแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเครือข่ายให้เป็นรูปธรรม มีความสอดคล้องกับสถานะจำเป็น ทั้งในด้านงบประมาณ และวิชาการ

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ จะได้ข้อมูลที่ละเอียด ครบคลุม เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสม ในการกระตุ้นและส่งเสริมให้กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ มากยิ่งขึ้น

3.2.2 ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ กับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดอื่น เพื่อให้ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ได้กว้างขวางมากกว่านี้

3.2.3 ควรทำการศึกษาปัจจัยตัวแปรอื่น ๆ ซึ่งอาจส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ เช่น ภาวะผู้นำ การได้รับการสนับสนุนจากผู้นำท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่รัฐ นโยบายการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ของรัฐบาล เป็นต้น

3.2.4 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการพัฒนาชุมชน (2546) คู่มือการดำเนินงานหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ กรุงเทพมหานคร
เอที เอ็น โปรดัคชั่น
- กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย (2548) รายงานการวิจัยทิศทางการพัฒนาชุมชน
ไทยในอนาคต กรุงเทพมหานคร บีทีเอสเพรส
- กรมการพัฒนาชุมชน สำนักส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (2549) กรณีศึกษาเครือข่าย OTOP
กรุงเทพมหานคร บีทีเอสเพรส
- กรมการพัฒนาชุมชน สำนักส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (2548) แนวทางการดำเนินงานเครือข่าย OTOP
กรุงเทพมหานคร บีทีเอสเพรส
- กรณีศึกษา เชื้อศิริถาวร (2544) “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน
เกษตรกร อำเภอภูคจ๊ับ จังหวัดอุดรธานี” เกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เกียรติศักดิ์ เจริญคงธรรม (2546) “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือ
สังคมของสมาชิกสโมสรไลออนส์สากลภาค 310-D” ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครปฐม
- คณะกรรมการอำนวยการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ (2549) แนวทางและหลักเกณฑ์
การคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ. 2549 กรุงเทพมหานคร
ห้างหุ้นส่วนจำกัดบางกอกบลิ๊อค
- คณะอนุกรรมการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ (2548) สรุปผลการดำเนินงาน
โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ปี 2548 ม.ป.ท.
- คณะอนุกรรมการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับภูมิภาค (2548) จากรากสู่ใบ OTOP วิถีไทยสู่
โลก ดำเนินการโดย กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2525) อ้างถึงใน รัชดาวรรณ คำเอี่ยม (2547) “การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
ตามโครงการ หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ : ศึกษากรณีจังหวัดอุบลราชธานี”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม).
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ชูชาติ ผิวสว่าง (2548) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลน้ำอ้อม
อำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธร” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- ชินรัตน์ สมสืบ (2548) อ้างถึงใน เดโช แสนภักดี (2546) “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ของสมาชิกกลุ่มอาชีพ จังหวัดขอนแก่น” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- เดโช แสนภักดี (2546) “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ของสมาชิกกลุ่มอาชีพ จังหวัดขอนแก่น” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (อัครสำเนา)
- นรุท พึ่งสุข (2546) “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพัฒนาจำกัด จังหวัดอุบลราชธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527) *กลวิธีแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท* กรุงเทพมหานคร ศักดิ์โสภณการพิมพ์
- เบญจา จันทร และคณะ (2547) “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำแม่กลอง จังหวัดราชบุรี” มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
- ปราณี อิ่มสมบัติ (2546) “ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ จังหวัดอ่างทอง” วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารสาธารณสุข) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2543) อ้างถึงใน เดโช แสนภักดี (2546) “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ของสมาชิกกลุ่มอาชีพ จังหวัดขอนแก่น” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ไพรัตน์ เดชะรินทร์ (2527) *นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชนบทในยุทธศาสตร์การพัฒนาในปัจจุบันการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา* กรุงเทพมหานคร ศักดิ์โสภณการพิมพ์
- ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ (2531) *การมีส่วนร่วมของประชาชน กรมการพัฒนาชุมชน*
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526) *หลักการพัฒนาชุมชนและหลักการพัฒนาชนบท* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยอนุเคราะห์
- รัชดาวรรณ คำเอี่ยม (2547) “การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ : ศึกษากรณีจังหวัดอุบลราชธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญา ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

- รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2548) “หน่วยที่ 6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย “ ในเอกสารการ
สอนชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 2 หน้า 43 นนทบุรี สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- รสสุคนธ์ จันทรง (2546) “ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำศาสนาอิสลามในการ
ดำเนินงานกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด : กรณีศึกษาผู้นำศาสนา
อิสลามในเขตพื้นที่อำเภอระวัง จังหวัดปัตตานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538) การวัดด้านจิตพิสัย กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- วันชัย วัฒนศัพท์ (2544) อ้างถึงใน เดโซ แสนภักดี (2546) “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมใน
โครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ของสมาชิกกลุ่มอาชีพ จังหวัดขอนแก่น”
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สิราณี สังคะพัฒน์ (2548) “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศอุทยานแห่งชาติคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร” วิทยาสตรมหาบัณฑิต(การ
จัดการทรัพยากร) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุวิस्ता วิเศษคุณพิณี (2548) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเขตเทศบาลตำบล
ตลาดกระทุ่มแบน อำเภอกะทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต
(รัฐศาสตร์)บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า (2544) ตัวอย่างเทคนิคการมีส่วนร่วมของประชาชน
และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ (2549) สรุปผลการดำเนินงานโครงการ
หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ประจำปี 2549
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ (2549) สรุปผลการสำรวจและลงทะเบียน
กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสุรินทร์ ประจำปี 2549
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2534) อ้างถึงใน เดโซ แสนภักดี (2546) “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม
ในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ของสมาชิกกลุ่มอาชีพ จังหวัดขอนแก่น”
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- แสวง รัตนมงคลมาศ (2543) อ้างถึงใน รัชดาวรรณ คำเอี่ยม (2547) “การมีส่วนร่วมในการ
ดำเนินงานตามโครงการ หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ : ศึกษากรณีจังหวัดอุบลราชธานี”
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

- อุมาภรณ์ จัตุนวรัตน์ (2548) ” การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการรักษาสิ่งแวดล้อมโดยใช้จุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพ (EM) : กรณีศึกษาเคหะชุมชนนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี” ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- Adam Adam burke (1999) *การสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา* แปลจาก Social Development Division Department for Internation Development Communications & Development :a practical Guide โดย ขนิษฐา กาญจนรังษินนท์
- Clayton (ม.ป.ป) อ้างถึงใน เดโช แสนภักดี (2546) “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ของสมาชิกกลุ่มอาชีพ จังหวัดขอนแก่น” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- Cohen & Uphoff (1977). “Rural Development Participation : Concepts and Measures for Project Design, Implementation and Evaluation. อ้างถึงใน รสสุคนธ์ จันทรง (2546) “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำศาสนาอิสลามในการดำเนินงานกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด : กรณีศึกษาผู้นำศาสนาอิสลามในเขตพื้นที่อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี” ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- FAO (ม.ป.ป) อ้างถึงใน เดโช แสนภักดี (2546) “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ของสมาชิกกลุ่มอาชีพ จังหวัดขอนแก่น” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- McAllister (ม.ป.ป) อ้างถึงใน เดโช แสนภักดี (2546) “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการ “หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์” ของสมาชิกกลุ่มอาชีพ จังหวัดขอนแก่น” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
การทดสอบเครื่องมือ

*****Method 1(space saver)will be used for this analysis

R E L I A B I L I T Y A N A L Y S I S - S C A L E
(A L P H A)

Item-total Statistics

		Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha
B1	105.5000	239.1552	.0000	.8876	
B2	105.4667	240.4644	-.2371	.8885	
B3	105.4667	239.9126	-.1398	.8882	
B4	104.9000	240.7138	-.1169	.8896	
B5	105.3667	239.1368	-.0095	.8881	
B6	105.4333	239.7023	-.0778	.8882	
B7	105.4333	238.5989	.0628	.8876	
B8	104.8667	241.0851	-.1426	.8898	
B9	105.0000	237.8621	.0659	.8880	
B10	105.2667	237.0299	.1465	.8872	
C1	101.9000	233.5414	.2752	.8859	
C2	102.5667	229.6333	.3744	.8846	
C3	102.9000	224.7138	.4466	.8832	
C4	102.7000	226.0103	.4228	.8837	
C5	102.0333	232.2402	.2355	.8867	
C6	102.9333	222.2713	.6007	.8807	
C7	102.7333	225.7885	.4444	.8833	
C8	102.1667	233.5230	.3192	.8855	
D11	103.0000	230.3448	.3729	.8846	
D12	102.6667	229.4023	.4376	.8838	
D13	102.4667	231.2920	.3646	.8848	
D14	103.6333	223.8264	.5154	.8820	

D21	102.7667	228.2540	.3219	.8856
D22	103.8333	223.9368	.3787	.8848
D23	103.7667	223.2195	.3162	.8874
D31	102.9000	222.0241	.5194	.8818
D32	103.0000	221.0345	.6467	.8799
D33	103.2000	219.7517	.5651	.8808
D34	104.1333	215.1540	.6478	.8787
D35	103.9000	221.8172	.4913	.8823
D41	103.6667	212.5057	.5852	.8801
D42	103.4000	219.4897	.4802	.8826
D43	104.1333	218.9471	.5063	.8820
D44	103.9333	211.0299	.6530	.8782
D51	103.1000	220.0931	.6064	.8802
D52	104.4000	212.9379	.6987	.8775
D53	102.9667	219.3437	.4571	.8833
D54	103.0000	216.4138	.5604	.8807

—

R E L I A B I L I T Y A N A L Y S I S - S C A L E
(A L P H A)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 38

Alpha = .8870

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ต่อการดำเนินงานของ
เครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยให้
กาเครื่องหมาย ลงในช่องว่าง ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
จังหวัดสุรินทร์ โดยให้ทำเครื่องหมาย ในช่องว่างคำว่า “ใช่” เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า
ข้อความนั้นถูกต้อง และลงในช่องว่าง คำว่า “ไม่ใช่” เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าข้อความนั้นไม่
ถูกต้อง

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับการคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมเครือข่ายหนึ่งตำบล
หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 4 เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ใน
การดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

สำหรับตอนที่ 3-4 เป็นแบบจัดอันดับ 3ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย โดย
ให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาข้อความที่กำหนดให้แล้วตัดสินใจว่า ข้อความหรือรายการเหล่านั้น
มีการปฏิบัติอยู่ในระดับใด โดยให้กาเครื่องหมาย ลงในช่องระดับการปฏิบัติที่ตรงกับสภาพจริง

ตอนที่ 5 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความ
คิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบล
หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างคำว่า “ใช่” เมื่อท่านเห็นว่าข้อความนั้นถูกต้อง
 และลงในช่องว่างคำว่า “ไม่ใช่” เมื่อท่านเห็นว่าข้อความนั้นไม่ถูกต้อง

ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์	ใช่	ไม่ใช่
1.เครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานด้านการตลาดของเครือข่ายกลุ่มอาชีพ และจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของจังหวัดสุรินทร์		
2. สมาชิกเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ต้องเป็นกลุ่มอาชีพ/ผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ/กิ่งอำเภอ เท่านั้น		
3.สมาชิกเครือข่าย หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์มีสิทธิและหน้าที่ในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เครือข่าย จัดขึ้น		
4. สมาชิกเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ไม่ต้องเป็นสมาชิกเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ ก็ได้		
5.คณะกรรมการเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ต้องมาจากการคัดสรรจากแต่ละอำเภอ ๆ ละ 3 คน		
6. ประธานคณะกรรมการเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ มีอำนาจหน้าที่ควบคุมการดำเนินงานทั่วไปของเครือข่ายฯ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และอยู่ในวัตถุประสงค์ของเครือข่ายฯ		
7. รองประธานคณะกรรมการเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ มีอำนาจหน้าที่ของประธานคณะกรรมการในกรณีที่ประธานคณะกรรมการไม่สามารถปฏิบัติงานได้		
8. สมาชิกเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ไม่มีสิทธิและหน้าที่เสนอแก้ไขข้อบังคับของเครือข่ายฯ ได้		
9. แหล่งเงินทุนและทรัพย์สินของเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ ได้มาจากเงินค่าสมัคร เงินตอบแทนต่าง ๆ ที่สมาชิกเครือข่ายจ่ายให้กับเครือข่าย		
10. สมาชิกเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์ จะขาดจากการเป็นสมาชิกเครือข่ายเมื่อ กลุ่มเลิกดำเนินกิจการ		

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับ การคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

ความหมายของระดับความคาดหวังผลประโยชน์

มาก	หมายถึงคาดหวังผลประโยชน์ทุกครั้งหรือมาก
ปานกลาง	หมายถึงคาดหวังผลประโยชน์ปานกลาง
น้อย	หมายถึงคาดหวังผลประโยชน์น้อยหรือไม่คาดหวังเลย

ความคาดหวังผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์	ระดับการคาดหวังผลประโยชน์			สำหรับผู้วิจัย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
1. ท่านต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้น				
2. ท่านต้องการได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนสมาชิกเครือข่ายฯ				
3. ท่านต้องการมีบทบาทในการดำเนินงานกิจกรรมของเครือข่ายฯ				
4. ท่านต้องการมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของสังคม				
5. ท่านต้องการได้รับการสนับสนุนด้านการตลาดและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากเครือข่ายฯ				
6. ท่านต้องการมีเพื่อนเพิ่มขึ้น				
7. ท่านต้องการให้เครือข่ายได้รับการยอมรับและกลุ่มอื่น ๆ ให้ความสนใจสมัครเข้าเป็นสมาชิกเครือข่ายฯ				
8. ท่านต้องการใช้เครือข่ายฯ เป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน				

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในการดำเนินงานของเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุรินทร์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

ความหมายของระดับการมีส่วนร่วม

- มาก หมายถึง มีส่วนร่วมทุกครั้งหรือมาก
ปานกลาง หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง
น้อย หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยครั้งหรือไม่มีส่วนร่วมเลย

การมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP	ระดับการมีส่วนร่วม			สำหรับ ผู้วิจัย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
1. การมีส่วนร่วมในการประชุม				
1.1 การจัดเตรียมสถานที่ในการประชุม				
1.2 การเข้าร่วมประชุมที่เครือข่ายจัดขึ้น				
1.3 การเข้าร่วมประชุมอยู่ในห้องประชุมตั้งแต่เริ่มประชุมจนจบการประชุม				
1.4 การเสนอแนะข้อคิดเห็นในที่ประชุม				
2. การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก				
2.1 การสมัครเข้าเป็นสมาชิก				
2.2 การจ่ายค่าบำรุงประจำปี				
2.3 การจ่ายค่าธรรมเนียมแรกเข้า				
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน				
3.1 การร่วมจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตามงานที่เครือข่ายจัดขึ้น				
3.2 การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เครือข่ายดำเนินการ				
3.3 ร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาความรู้ระหว่างสมาชิกเครือข่าย				
3.4 ร่วมหาเงินทุนและแหล่งเงินทุน				
3.5 ร่วมสละเงิน แรงงาน และวัสดุอุปกรณ์				

การมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP	ระดับการมีส่วนร่วม			สำหรับ ผู้วิจัย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
4. การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ				
4.1 ร่วมเป็นคณะกรรมการเครือข่ายระดับจังหวัด				
4.2 ร่วมเป็นคณะกรรมการเครือข่าย ระดับอำเภอ/ กิ่งอำเภอ				
4.3 ร่วมเป็นกรรมการหลัก (ประธาน รองประธาน เลขานุการ เภรัญญิก ปฏิคม ประชาสัมพันธ์)				
4.4 เป็นกรรมการร่วม หรือกรรมการอื่น ๆ นอกเหนือจาก ข้อ 4.3				
5. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์				
5.1 การรับบริการความรู้ข่าวสารจาเครือข่ายฯ				
5.2 การรับผลกำไรหรือค่าตอบแทน				
5.3 ได้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ในงานที่เครือข่ายจัดขึ้น เช่น งานถนนคนเดิน OTOP ปรทายเสรีน งานมหกรรม OTOP เฉลิมพระเกียรติ				
5.4 ได้จำหน่ายผลิตภัณฑ์โดยเป็นตัวแทนเครือข่าย ใน งานที่องค์กรอื่นจัดขึ้น เช่น งานกาชาด และงานช้าง สุรินทร์ งานจำหน่ายสินค้าที่ศูนย์แสดงสินค้าอิมแพค เมืองทองธานี หรืองาน Road Show				

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางชุตติมา บุญประเสริฐสิทธิ์
วัน เดือน ปีเกิด	14 มกราคม 2515
สถานที่เกิด	อำเภอคอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี
ประวัติการศึกษา	รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช พ.ศ.2541
สถานที่ทำงาน	สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์
ตำแหน่ง	นักพัฒนาชุมชน 6